

Becsomagolt történetek

Az írás nekem mindig is sokat segített abban, hogy gyógyírt találjak a lelkemnek..., a szeretet egyáltalán nem függ kilométerektől – mondja az író.

☞ 6. oldal

Svájci méltatás

„Lenyűgözött az üzenet...” Biblia-csoda született Károli Gáspár földjén: tizennégy kötetben a kézzel másolt Biblia. Valóban csodálatos.

☞ 11. oldal

Hittem, azért szóltam

Päivi Räsänen finn parlamenti képviselő ellen büntetőeljárást kezdeményezett a főügyész, mert a képviselő a Biblia értékrendjét követi.

☞ 12. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2022. MÁRCIUS • 33. évf. 5-6. szám • Ára 5 lejt

Áldás az árusásban

A bibliai történetekben megtaláljuk azokat a szereplőket, akikre fő gonoszként gondolunk. Köztük helyet kap Júdás is, aki egy volt Jézus tanítványai közül, mégis elárulta mestert. A neve azóta is egyet jelent a hitszegéssel és az árusással.

Júdás személyével kapcsolatosan sokféle tisztázatlan kérdés merült fel.

Most itt egészen más oldalról szeretném megközelíteni Júdás személyét és árusását. Mi volt Júdás valódi bűne? Mire tanít minket Isten Júdás története által? Kétlem, hogy ezekre a kérdésekre kimerítő és mindenre kiterjedő választ tudnék adni, de törekszem az ige fényénél olyan válaszokat keresni, amelyek leleplezhetik a szemünkben lévő gerendát, s akkor talán a Júdás bűnét sem látjuk olyan nagyra. A téma megközelítésének irányadója Jézus figyelmeztetése: „Ne ítéletek, és nem ítéltettek, ne kárhoztassatok, és nem lesz kárhoztatásotok” (Lk 6,37). Tévedés ne essék, nem szándékozom rehabilitálni az áruló tanítványt, de meggyőződésem, hogy Júdás személye és a hozzá kapcsolódó események nem azért vannak megírva a Szentírásban, hogy a közutalat tárgyát gyarapítsák a keresztyének körében. Könnyű beállni az ítélezők tömegébe, mert időközben a nyájszellem magával ragad, s egy idő után már nem is értjük igazán, mit miért teszünk, csak úszunk az árral.

(Folytatás a 2. oldalon)

Felnőni a változáshoz

Nehezen változunk, mert az kényelmetlen, mert az munka, mert az bizonyos értelemben azt is jelenti, hogy eddig rosszul láttunk, végeztünk dolgokat, azaz tévedtünk.

A hibáinkból általában nehezen tanulunk. Leginkább azért, mert nem látjuk meg, illetve nem látjuk be őket. Bőjtben, de igazából életünk minden pillanatában, különösen talán a nehéz időszakokban, az lenne a leginkább célravezető, hogy meglássuk hibáinkat, melyek azok a dolgok, amelyek miatt nem látunk megoldást. Az első lépés tehát szembenézni mulasztásainkkal. Aztán túllépni a kesergés mocsarán és tudatosan törekedni a hibák levetkőzésére és a helyes magatartás elsajátítására. Olyan nincs, hogy eleve

vesztesnek születünk. Olyan sincs, hogy csak mások, illetve a környezet a felelős a mi iránytévésztéseinkért. Lapszámunk témája a változás, az, hogy igenis tanulhatunk a hibáinkból. Tökéletlenségünk ellenére is van esély a lényeges változásra. A lapban helyet kapott igemagyarázatok, gondolatok, de még az eseményekről szóló tudósítások is arról számolnak be, hogy Teremtőnk a fejlődést támogatja, és a gonosz romboló munkáját is a változás érelésére használja. Nálunk van a döntés lehetősége. Ha Neki ennyire fontosak vagyunk, és ha Ő látja bennünk a jóra való lehetőséget, mért épp mi lennénk a mennyhez növekedésünk akadályai?!

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE

www.facebook.com/harangszo

Áldás az árulásban

(Folytatás a 1. oldalról)

Az általános keresztyén megítélés szerint Júdás egy alattomos áruló, egy hitszegő, akit Jézus is a veszedelem fiának nevez. De mi is konkrétan a bűne? Az ige szerint „Júdás, az Iskáriótes, egy a tizenkettő közül, elment a főpapokhoz, hogy elárulja őt nekik” (Mk 14,10). Nehéz megérteni, hogy miben áll ez az árulás. A legnyilvánvalóbb az, hogy elárulta a főpapoknak és a farizeusoknak Jézus tartózkodási helyét. Ez viszont még nem főbenjáró bűn, hiszen nem tudunk arról, hogy Jézus bujkált volna. Ráadásul maga Jézus mondja ki az elfogóknak: „mindennap templomokban ültem és tanítottam, mégsem fogtatok el” (Mt 26,55).

A későbbi eseményekből is az derül ki, hogy Júdás árulásában nem volt Jézus ellen felhasználható információ, különben a főpap nem faggatta volna annyit, hogy aztán áthalások alapján káromlással vádolhassa meg. Sem Júdásnak, sem a főpapoknak nem volt olyan bizonyítékuk Jézus ellen, amivel Pilátust rábírták volna a határozott ítéletre.

Hasonló Júdás bűne az első emberpárhoz. Azok sem tettek semmi szörnyűségeset, nem gyilkoltak, nem pusztítottak, nem csaltak, csak egy esetben nem fogadtak szót.

Nem Júdás mondta ki Jézus felett a halálos ítéletet. Nem ő követelte a keresztre feszítést. Nem ő ütötte a szegét Jézus karjaiba. Ő mindössze annyit tett, hogy elárulta Jézus tartózkodási helyét, és egy csókkal megjelölte, hogy kit kell elfogni. Ám ez volt az a szikra, ami berobbantotta a passiótörténetet. Az engedetlenség bűn, és az árulás is bűn. Nem szükséges ezeket kozmetikázni, de akkor ne tegyünk kivételt a saját bűneinkkel sem.

Ha már tisztán látjuk Júdás szemében a gerendát, akkor vessünk egy pillantást a sajátunkra is. Amikor vagyonszerzés miatt pusztítjuk az élővilágot, vagy többre becsüljük a mammont, mint a mennyei kincseket, olyankor nem vagyunk engedetlenek?

Amikor elfogadjuk Isten kegyelmének ajándékait, de az ajándékozó Úrból nem kérünk, olyankor nem vagyunk árulók? Na és mi a helyzet a szeretet parancsolatával? „Aki nem szereti a maga testvérét, akit lát, hogyan szeretheti Istent, akit nem lát?” (1Ján 4,20). Jobb ezeket a kérdéseket nem folytatni, mert talán sosem érnének a végére, a válasz pedig már így is egyértelmű. Hitéletünk szennyfoltjai között megtalálható a káromkodás, a tagadás, a hazugság, az ígével szembeni közöny, a tisztátalanság, a szeretetlenség stb.

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN BÉLA

Változás Krisztussal

„A ninivei férfiak az ítéletkor együtt támadnak majd fel ezzel a nemzedékkel, és megítélik, mivel ők megtértek Jónás prédikálására; és íme, nagyobb van itt Jónásnál!” (Mt 12,41)

Kutyából nem lesz szalonna, ezt mindannyian jól tudjuk. Azonban a bűnös ember nem kutya, és a Krisztusban megújult élet sem szalonna. A megtérés igenis valóságos változást hoz, csak ettől nagyon sokan félnek. Valahogy mindig könnyebb és kényelmesebb megoldásnak tűnik a megalkuvás. Nem beszélünk a bűneinkről, nem veszünk róluk tudomást, s ezzel hozzájárulunk ahhoz, hogy szép lassan gyökeret eresszenek lelkünk sötét zugjaiban.

Közösségi szinten tisztán látjuk ennek a káros következményeit: bizalmatlanok vagyunk egymás iránt; egy idegenről hamarabb feltételezünk rosszat, mint jót; egyre nehezebb öszinte, szeretetteljes kapcsolatokat kialakítani; a családi kötelékek fellazultak; a bűnözés és törvénytörés majdhogynem divattá lett.

A személyes életünkben már nem vagyunk ennyire szemfülesek. A saját bűnein-

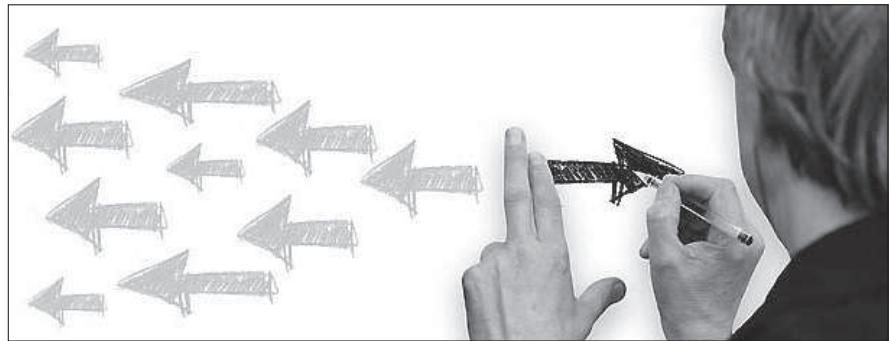
ket valahogy mindig kisebbnek látjuk, mint a másokét. Önmagunkat mindig ártatlanabbnak érezzük, ezért nem is látjuk szükségét a bűneink feltárásának, beismerésének és megbánásának. Ettől aztán könnyen önteltté válunk, aki már nem értékeli a bűnbocsánat és a kegyelem áldásait.

A ninivei lakosok „megtértek Jónás prédikálására”, és így nem kerültek Sodoma és Gomora sorsára. Jézus elismerően beszélt a niniveiek megtéréséről, pedig hozzájuk nem is az Isten Fia, hanem csak egy prófétája küldetett.

Mi már abban a kivételes helyzetben vagyunk, hogy nemcsak hallomásból ismerhetjük Jézus varázslatos tetteit, s még csak nem is a szemtanú bizonyosságát kaptuk, hanem annak a csodáját, hogy Ő bennünk is élhet. Márpedig ha él bennünk a Krisztus, akkor Ő rávilágít a bűneinkre, és gyökerestül kipszítja őket.

Ahol Jézus megjelenik, ott mindig lesz valami áldásos változás. Kérjük és engedjük, hogy éljen bennünk a Krisztus!

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN BÉLA

A megszabadítottak éneke

„Jobbod, Uram, dicső az erőtől, jobbod, Uram, szétzúzza az ellenséget” (2Móz 15,6).

Isten annak örül, ha az Ő megszabadítottjai hálások Neki. Akik száraz lábbal mentek át a kettéválasztott Vörös-tengeren, és utána látták a habokat összecsapni, mint megszabadítottak énekelnek. Isten népe számára az Egyiptomból való szabadulás a bűnből való szabadulást jelenti.

Ki énekelte ezt az éneket? Mózes kezdi, s Izrael fiai bekapcsolódnak. Mózes, aki már nem fiatal, sőt egy nehézalkú ember, elkezd énekelni. Az Úr megszabadított gyermekeinek az ajkán dagad igazán az ének. Mirjám ránéz Mózesre, hallgatja az éneket, talán jelez a mellette lévő asszonyoknak, dobot vesznek a kezükbe, s dagad, nő, magával ragadó lesz az ének. A rabszolgaságot maguk mögött tudók örömeke ez.

A felséges Istenről úgy énekelnek, hogy hiányzik belőle az „én”. Nem magára gondol az éneklő, mert itt egy közösség szólal meg. Isten nagysága előtt hódolnak. Isten lesz a középpontban. Innen indul el a változás mindig.

Az Ő jobbán lévőre nézhetnek. Ő, Jézus, mennyi áldás, erő, gyógyulás származott Tőled számomra is!

Mára vizeinél már nem énekelnek. Jó az elindulásuk, de mi van az azután? Az Istennel való járás tovább is tart? Szép elindulások: konfirmációk, esküvők... És a folytatás?

Az üvegtengernél egy nagy sokaságot lát a pátmoszi látnok, János, és ott éneklük Mózes éneket. Mózes éneke felcsendül a mennyben. Legyek én is hálás Jézus tökéletes szabadításáért.

SEBESTYÉN LÁSZLÓ EDE

Az akadályok eltakarítása

„És monda az Úr Józsuének: Kelj fel! Miért is borulsz te arcra?” (Józs 7,10).

Sok gond van az életünkben. Nehezen tudunk felülemelkedni a problémákon. Józsué is ezt tapasztalta az Istennel való kapcsolataira nézve. Buzgón imádkozott, de mintha Isten nem hallotta volna az imádságát. Isten nem hallgatta meg. Mit tegyen hát?

Jerikó kőfalai leomlottak már, de Ai még áll. Ai bevétele nem sikerült. A nép pedig megijedt. Hogy történhetett ez meg? Józsué elkezd imádkozni. A szükség megtanítja az embert imádkozni.

Józsué nagy buzgósággal, kegyesen imádkozik. „Ha meghallják a Kananeusok és e föld minden lakói, és ellenünk fordulnak, és kiirtják nevünket e földről: mit cselekszel majd a te nagy nevedért?” (Józs 7,9) A nép jobban szeretett volna a Jordán túoldalán maradni.

A BŰN

Vajon Józsué jobban tudja, mint az Úr? Józsué abban hibázik, hogy nagyon siet. A bűn utálatos az Isten előtt. És az is bűn, ha mi jobban tudjuk, mint Isten, és sietségünkben hamarabb szeretnénk cselekedni, mint Ő maga.

Jerikó esetében más volt. Ott minden Isten akarata szerint történt. Ott Józsué Isten parancsa szerint cselekedett. Megszólaltak a kürtök, és leomlottak Jerikó kőfalai. Minden úgy történt, ahogy Isten parancsolta, bár az elején ezek a parancsok emberileg értelmetleneknek tűntek. Jerikónál nagy szerepe volt a hitnek. „Hit által omlottak le Jerikó kőfalai, midőn hét napig körös-körül járták” (Zsid 11,30).

Ainál másképpen történt. Itt nem halljuk Isten parancsát. Ainál maga Józsué cselekedett. Ő indult a támadásra.

Az ember szeret Isten előtt járni. Az ember sokszor okosabb, mint maga az Isten. Nem figyel reá, és elkezd maga cselekedni. És ez nem jó. Ez nem visz eredményre. A felderítők ezt tanácsolták Józsuének: „Ne menjen fel az egész nép, mintegy kétezer férfi, vagy mintegy háromezer férfi menjen fel, és megverik Ait. Ne fáraszd oda az egész népet, hiszen kevesen vannak azok!” (Józs 7,3)

És ezt tették. De a kis dolgokban is szükségünk van az Úrra. Jézus nem hiába mondta: „Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek!” (Jn 15,5)

AZ ELTITKOLT DOLGOK

Volt még valami. Ákán bűne. A jerikói zsákmányról van szó. Az Izráel fiai hűtlenül bántak a teljesen Istennek szentelt dolgokkal,

mert elvett a teljesen Istennek szentelt dolgokból Ákán. Az Isten tulajdonából! Ami Őt illette meg. Egyébként az egész föld és annak teljessége mind az Úr.

Ákán elvett egy babiloni köntöst, kétszáz siklus ezüstöt és egy arany vesszőt, amelynek súlya ötven siklus volt (egy siklus 14,5 g).

Nagyon veszélyes az, ha valamit megvonnunk, visszatartunk, elveszünk, ami az Istené.

Bizonyos, hogy bűneinket nem tudjuk előre elrejtteni. Ákán szó szerint elrejtette a bűneit a sátor alatt elásva. De Isten mindent látott.

Hasztalan dolog megtérés nélkül imádkozni!

Józsué abba kellett hogy hagyja az imádkozást, fel kellett állnia, és mindenekelőtt a bűnököt kellett rendeznie.

Sokszor olyan mélyre kerülünk bűneink miatt, hogy nem tudunk szabadulni tőlük. A puritán John Owen mondta: „Öld meg a bűnt, különben az öl meg téged!”

Józsué rájött, hogy addig mindhiába imádkozik, amíg meg nem tisztítják magukat, amíg el nem távolítják közülük az Istennek szentelt dolgokat. A sorsvetés után vált nyilvánvalóvá, hogy a Júda törzsében levő Ákán a bűnös. Mindez ideig Ákán nem vallotta be a bűneit. Nem gyakorolt bűnbánatot. És most már késő. Figyelemre méltó a bűnvallása: Láttam..., megkívántam..., elvettem. (21. v.) Mindig ugyanígy történik, amikor bűnt követ el az ember: meglátja... megkívánja... elveszi. Éppen úgy, mint a paradicsomban Éva és Ádám esetében. (1Móz 3,6).

S velünk is ugyanígy történik.

A bűn szerencsétlenségbe taszít bennünket. A bűn gyötrelmessé teszi az életünket. Ákán is ide jutott, és bűne miatt Izráel is.

„Józsué pedig megfogta Ákánt, a Zéra fiát, az ezüstöt, a köntöst és az aranyvesszőt, az ő fiait és leányait, az ő ökreit, szamarait és juhait, sátorát és mindent, amije volt, és vele lévén az egész Izráel is, vivék azokat Ákor völgyébe” (a szerencsétlenség völgyébe) (Józs 7,24).

A bűn hatással van a családtagjainkra is!

REMÉNYSÉG KAPUJA

Ákánt megkövezték és elégették. A kövek elborították Ákánt, és nagy kőhalmot raktak föléje. Emlékezet gyanánt. Emlékezzen mindenki, aki csak látja, hogy Isten nem túri el a bűnt.

Tudatában vagyunk-e ennek?

Hóseás arról prófétált, hogy Isten azt a szerencsétlenségnek a völgyét a „reménység kapujává teszi” (Hós 2,14). Milyen áldott reménység ez! Pál apostol azt írja Timóteusnak, hogy „Jézus Krisztus a mi reménységünk” (1Tim 1,1).

Ákánt a táboron kívül kövezték meg, és megégették. És Istennek a haragja megszűnt.

Jézus Krisztus a kapun kívül szenvedett azért, hogy megszentelje az övéit az ő vére által (Zsid 13,12).

Ő másképpen vallott: Láttam... (nyomorúságukat), kívántam... (megszabadítani őket), és Magamat adtam. Isten haragjának a tüze Őt érte, és a közziklában lett az Ő sírhelye.

Am ezáltal nyitotta meg a reménység kapuját. Aki bűnei beismerésével, megvallásával, bűnbánattal menekül az Istenhez, az megtalálja a Megváltót. Rátalál a Megváltóra.

Elindultunk-e már Jézus felé?

Bálványozás az Ószövetségben

A bálványozás a szó szoros értelmében az élettelen tárgyak (pl. égítetek, totemek), állatok, emberek (pl. az ősök) istenítését jelenti. A pogányoknak nem volt módjuk megismereni az igaz Istent, ezért kultuszukkal tulajdonképpen csak tudásuk és lelkiismeretük szerint akartak Isten előtt hódolni (vö. ismeretlen isten – ApCsel 17,23).

Bűnös bálványozást tehát tulajdonképpen azok űztek, akik tudtak Istenről, de elfordultak tőle és valamilyen teremtményt kezdtek imádni.

Izrael fiainak legnagyobb bűne az volt, hogy a pogány környezetben élve nemcsak tudtak más népek isteneiről, de az Istennel kötött szövetség ellenére tisztelték is a kánaáni Baálokat és Astartékat, sőt később az aszír és babilóniai isteneket is imádták.

A próféták el is ítélték ezt a vakmerő magatartást, és hűtlenségnek tekintették, beszédekben pedig paráznaságként, házasságtörésként emlegették.

A SZEXUALITÁS ÉS AZ ISTENI EGYSÉG UTÁNI VÁGY

Erich Fromm *A szeretet művészete* című könyvében azt fejtegeti, hogy a korai pogány bálványimádó szertartásokat kísérő szexualitás a szeretetre vágyódás ösztönös kifejeződése. Az „eggyé-válás” áhítatát pedig a teremtés pillanatára, az Istennel való egység keresésére vezeti vissza.

A zsidó létszemlélet szerint kezdetben Isten a „maga képmására” teremtette az embert, aki egyszerre volt férfi és nő(!). Ez az ősalapot az oldalborda kivételével, a férfi és a női részek különválasztásával és az édeni ősalapotból való kiűzetéssel megszünt. Az ember szexuális vágya pedig ennek az ősalapotnak, az egység kívánásának a megtestesülése.

A biblikus látásmód szerint a nemi élet tehát a legszentebb aktusok egyike. A bálványimádás és a paráznaság (kereteket felrúgó szexualitás) ebből a szempontból kéz a kézben járnak.

A honfoglalást megelőzően a moábita kénjők nemcsak orgiákra veszik rá a zsidókat, hanem bálványimádásra is: „Amikor Izrael Sittimben táborozott, a nép kikezdett Moáb lányával. Ezek meghívták a népet az isteneiknek bemutatott áldozatokra, s a nép részt vett az áldozati lakomákon és leborult isteneik előtt” (4Móz 25,1–2).

BAÁL KULTUSZA

A kánaáni vallás követői zárt „templomokban” (pl. Lákis, Megiddó, Bét-Sean) és többféle típusú, szabadtéri áldozóhelyen (pl. Gézer,

Háczór) gyakorolták hitüket. Isteneik szeszélyesek, kegyetlenek és erkölcstelenek voltak.

A vallási kultusz középpontjában a termékenység állt, amely kultikus paráznasággal (prostitúció), orgiákkal, homoszexualitással és fajtalansággal társult. A termékenységi kultusz népszerűségét mutatják a városok fel-tárásakor nagy számban előkerülő meztelen női szobrocskák és plakettek is.

A vallási főistenét, Baált, az eső és vihar fiatal termékenységistenét gyakran ábrázolták fiatal bika formájában. Szeszélyes hangulatának kedvező befolyásolásra a Biblia szerint ember-, sőt gyermekáldozatokat mutattak be. Erre az elborzasztó szokásra – az ószövetségi leíráson kívül – utalnak a későbbi görög történetírók, Hérodotosz és Diodórosz is.

A kánaáni hitvilág emellett rengeteg babonás (okkult) jelenséget is magában foglalt: jóslást, fekete mágját, álomfejtést, szellemidézt, halottidézt.

A kánaáni vallás csábító voltát mutatta, hogy a térségben élő összes nép átvette azt. Követői éltek Palesztinában, Szíriában és Föníciában is.

Mindennek tudatában érthető, hogy Isten miért próbálta következetesen elrettenteni a honfoglaló zsidóságot a kánaáni kultuszoktól.

Nekünk is be kell látnunk: mai világunk tolerancia-kultusza és az erkölcstelenség szintén a testi-lelki halál felé sodor bennünket.

A zsidóknak viszont sok más néppel el-lentében folyamatosan volt bizonyosságuk a teremtő Istentől, mégis egyre távolabb kerültek tőle, tudatosan választva a saját képükre alkotott isteneik szolgálatát.

A FILISZTEUSOK VALLÁSA

A honfoglalás után, a bírák korában a filiszteusokkal való együttélés jelentette a legna-

gyobb veszélyt. A Biblia szerint főistenük Dágon volt, akinek Asdódban és Gázában voltak nagyobb templomai. Dágon eredetileg szintén termékenységisten volt, nevének jelentése a „gabona” vagy az „esőfelhő” kifejezésekhez áll közel. Alakja a köztudatban összemósódott a kánaáni Baállal és Éllet.

A Biblia ezenkívül megemlíti Ekron filiszteus város istenét, Baälzebubot, aki ugyan-csak Baál egyik helyi formája volt. A népszerű kánaáni termékenységistennőnek, Astartének pedig Bét-Seánban volt temploma.

A bibliai utalások szerint tehát a filiszteusok átvették a kánaáni vallást, s azt ötvözték saját hagyományaikkal.

A kor erkölcsi hanyatlásának első egyértelmű bizonyítéka a frigyláda elvesztése volt. A filiszteusok és a zsidók Kr. e. 1100 körül Ében-Ézer és Áfek között, a határ mellett megütköztek, s Izrael fiai hitehagyásuk miatt súlyos vereséget szenvedtek. Az óriási ember-vesztés mellett elesett Hofni és Fineás is (Éli főpap fiai), azonban a nép számára morálisan a legnagyobb csapást az jelentette, hogy a filiszteusok magukkal ragadták a frigyládat is, amely az élő Isten jelenlétét szimbolizálta.

Jól mutatja az esemény fontosságát az is, hogy Éli főpap Silóban, a szent sátornál várta a csata kimeneteléről szóló híreket, és amikor megtudta, hogy a csatán és gyermekein kívül a frigyláda is elveszett, holtan esett össze.

A frigyláda azonban nem sokáig maradt filiszteus földön. A zsákmányt az egyik filiszteus templomból a másikba vitték, mivel különféle csapásokat hozott az ellenség földre. Ebből egyre inkább nyilvánvalóvá vált számukra, hogy legyőzték ugyan a zsidókat, de Istenuk hatalma ezzel nem tört meg.

A filiszteusok a varázslóik és papjaik tanácsára a frigyládat végül egy szekéren útjára bocsátották az Izrael felé vezető úton. Annak ellenére, hogy a szekerek elé borjas teheneket

és a hasznos hit győzelme

fogtak, az állatok természetes ösztönükkel ellentétben zsidó földre vitték az Úr lábáját. Érdemes megjegyezni, hogy a frigiditást megtaláló izraeliek kíváncsiságukban belenéztek a lábába, s emiatt sokan meghaltak. Isten így emlékeztette Izraelt az ősi szövetségre és a valódi istenfélelemre.

JEROBOÁM URALKODÁSA – AZ INTÉZMÉNYES BÁLVÁNYIMÁDÁS

Salamon király halála után kettészakadt az ország. A déli Júdában Salamon fia, Roboám (Kr. e. 931–914) uralkodott Jeruzsálemben két törzs felett, míg az északi Izrael nevű országrész tíz törzse felett Jeroboám (Kr. e. 931–910) gyakorolta a hatalmat, Sikem székhellyel.

Jeroboám, hogy megszilárdítsa hatalmát, két kultusközpontot hozott létre, s ezekben egy-egy aranyborjút állított fel, hogy alattvalóit kivonja a jeruzsálemi templom befolyása alól.

Az újfajta kultusz alapja az volt, hogy az aranyborjút korábban Isten képmásának tartották azon szavak alapján, melyekkel a nép imádta őt a sivatagban: „Ez a te istened, Izrael, aki fölhozott téged Egyiptomból” (2Móz 32,4).

Azért volt szüksége két szent helyre, hogy a kényelmesebb vallásgyakorlók ne fáradjanak a távoli Jeruzsálemben, hanem északon, Dán városában bemutatthassák áldozatukat, de akik mégis a régi főváros felé tartanának, azok már útközben, Bételben találjanak alkalmas helyet az áldozásra.

A lévita papok azonban vonakodtak a bálványimádásban részt venni, ezért Jeroboám a nép köréből jelölt ki olyan embereket áldozatbemutató pappá, akiket nem tartott vissza semmilyen gátlás, hogy a bálványimádást vezessék.

Ünnep nélkül nem létezhet vallás, ezért jom kipur (a nagy engesztelés napja) ünnepét az eredeti 7. hónap 10. napjáról a 8. hónap 15. napjára tetette át, és egy tartalmában és jellegében teljesen más ünnepé alakította.

Kezdetben tehát csak az istentisztelet elrendelt formáitól tértek el, ami a bálványimádás fokozatos bevezetéséhez vezetett, míg végül majdnem az egész ország a természetimádás csábító szokásainak hódolt.

REMÉNYKELTŐ PILLANATOK: JOSAFÁT, EZÉKIÁS ÉS JOSÍÁS

Josafát király (Kr. e. 872–848) története kiemelkedik az ószövetségi királyok sorából. Uralkodása előtt már a déli országrészt, Júdat is beszippantani látszott a bálványozás örvénye, de a király személyes hite és példája egész Júdára nagy hatással volt.

Trónra kerülésekor vallási reformot hirdetett: leromboltatta Baál és Asera kultusz-helyeit, és gondot fordított a nép tanítására, Isten törvényének megismertetésére is. Kiűzte a kánaáni vallás termékenységekultuszának gyakorló papjait (férfi paráznáit) is.

Josafát a vallás mellett az igazságszolgáltatás területén is alapvető reformokat vezetett be. Jeruzsálemben és a nagyobb városokban bírákat nevezett ki, s különös hangsúllyal parancsolta meg nekik a korrupció nélküli ítéletet.

Josafát királyságának legnagyobb istentapasztalata az a próbatétel volt, amelyben az ammoniták és moabiták szövetséget kötöttek Júda megtámadására, s ezt megveszelve Szíria is harcra készült Isten népe ellen. Josafát a szorult helyzetben egy nyilvános, közös imára gyűjtötte össze embereit a jeruzsálemi templom előtt.

A király személyes példája, hite és őszinte imája nagy hatással volt az összegyűlt zsidókra, és Isten sem hagyta válasz nélkül a valódi hozzá térést: másnap kardcsapás nélküli győzelmet arattak az ellenség felett.

Júda második reménykeltő korszaka Ezékiás király (Kr. e. 715–686) idején érkezett el. Trónra lépésekor első cselekedete az volt, hogy az apja idejében (Akház, Kr. e. 735–715) bezárt jeruzsálemi templomot újra megnyitotta és megtisztította. Széttörte a bálványszobrokat, kivágatta Asera szent ligeteit, még Mózes érc kígyóját is összetörte, hogy gátat szabjon a nép körében kibontakozó kígyóimádatnak (2Kir 18,4). Helyreállította a papok és lévíták rendjét, elrendelte a tized visszaállítását, és saját jövedelmének egy jelentős részét is a templom számára adományozta.

Ezékiás hűségét Isten azzal jutalmazta, hogy Assíria 701-es támadását csodás módon élte túl a főváros: egyetlen évszaka alatt meghalt 185 ezer támadó katona, s ennek következtében az asszír csapatok elvonultak Jeruzsálem alól. Josephus Flavius zsidó történetíró szerint pestis okozta a támadó asszír seregek vesztét, s ezt – az időzítését látva – kétségkívül Isten közbeavatkozásának tekintjük.

Ezékiás király példáját sem gyereke (Manassé), sem unokája (Amon) nem folytatta ugyan a trónon, de dédunokája, Jósias (Kr. e. 640–609) nála is több reformot tudott végrehajtani.

Harmincegy éves uralkodása Júda utolsó esélye volt a megtérésre. Jósias nem elégedett meg a bálványok lerombolásával, de az igaz hit megerősödését is szeretete volna elérni a nép körében. Első lépésként adományokat gyűjtött a jeruzsálemi templom felújítására.

Uralkodása tizennyolcadik évében meg is kezdődött a salomoni templom renoválása, s e munka kezdetén a főpap rátalált Mózes törvénykönyvének egy befalazott példányára. A tekercest a király elé vitték és felolvasták előtte, s ő hallva a törvény szavait szembesült azzal, hogy milyen messzire került Izrael népe Istentől.

Példaadó személyes bűnbánatán túl megparancsolta népének, hogy mindenkinek kötelező megtartania Isten törvényét.

Ennek eredményeként Jósias idején jólét és nyugalom honolt Júdában. Halála után Isten megengedő ítéleteként Babilon felemelkedése és Egyiptommal való rivalizálása szüntette meg a térség függetlenségét, és hozta el a bálványozásban lelki-erkölcsileg meggyengült nép hanyatlásának visszafordíthatatlan beteljesedését.

JOM KIPUR

A jom kipur a zsidó vallás egyik legnagyobb ünnepe: az engesztelés napja. Az ünnep fő célja, hogy megtérésre hívja a zsidó hívőket. Ezen a napon arra emlékeznek, hogy Isten megbocsátotta Izrael fainak az aranyborjú imádásának bűnét, amit akkor követtek el, amikor Mózes épp a bálványimádás tilalmát is tartalmazó kőtáblákat vette át Istentől.

A nép vétkéért egy bűnbaknak – melyet két kecske közül választottak ki sorsolással – kellett száműzetéssel lakolnia. A másik kecskéket a szentélyben áldozták fel.

Az ünnepet ma is megülik a zsidók. Az áldozatot természetesen nem a hajdani szokások szerint mutatják be: ezen a napon imát mondanak minden fogadalom feloldásáért, hogy az év tiszta lappal induljon.

Kálvin János szerint az evangélium lényege a bűnbánat és a bűnbocsánat. Haszontalan az a hit, amely nem ezekre néz! A Szentírás e tekintetben is világosan fogalmaz: Isten Krisztus egyszeri és tökéletes engesztelő áldozatáért engedi el adósságunkat (bűneinket).

(Stramszki István – Nagy Viktória *A Megváltás története / Izrael története* című jegyzetét felhasználva)

„Becsomagoltam a saját történeteimet

Az írás nekem mindig is sokat segített abban, hogy gyógyírt találjak a lelkemnek, mondja Kormányos Ildikó Csilla Ausztráliában élő író, aki szerint a szeretet egyáltalán nem függ kilométerektől.

– „Valahogy meg kell szabadulnom attól az érzéstől, hogy a múlt nyomásként nehezedik rám. Folyamatos visszatekintések és kérdésfeltevések nélkül akarok tovább haladni.” Ezekkel a mondatokkal kezdődik új könyved ismertetője. Miért éppen ezt a módszert választottad, hogy kiírod magadból a múlt kérdéseit?

– A múlt sajnos a legtöbb emberre nyomásként nehezedik, mert inkább jellemző ránk az, hogy a problémákra koncentrálnak, mint hogy szép emlékekkel erősítsék a lelküket. Ha tanulnánk a múltban elkövetett hibákból akár társadalmi, akár személyes szinten, akkor jót jelenthetne a tapasztalás és az emlékezés.

Viszont amikor túl sokat rágódunk valamin, mert minden oldalról meg akarjuk vizsgálni, hogy mi miért történt úgy, ahogy, ha eltévedünk a megoldáskeresés útján, akkor már inkább jelent hátrányt, mint előnyt a múlttól való függőség.

Az írás nekem mindig is sokat segített abban, hogy gyógyírt találjak a lelkemnek. Azzal, hogy leírtam a fájdalmas megéléseket, azok némileg enyhültek. Legutóbbi könyvemmel eljutottam oda, hogy kész, elég volt önmagamból, most már másról akarok írni. Éppen ezért becsomagoltam a saját történeteimet a fantázia világába. Hősöket alkottam, elképzelttem az életüket, és lassacskán ők kerültek a középpontba helyettem. S ezzel együtt a múlt nyomása lassacskán feloldódott bennem.

– Lélektani regényed időközben megjelent. Munkád befejeztével hogyan látod, le lehet győzni a múltat? Gyógyított az írás?

– Egészen pontosan a regény első kötetje jelent meg, de a történet még korántsem fejeződött be. A második kötet írása folyamatban van, és tervezek egy harmadikat is lezárásként.

Hogy le lehet-e győzni a múltat? Igen, mindenképpen, de csakis úgy, ha képesek vagyunk megbocsátani. Önmagunknak és mindazoknak, akik miatt beleragadtunk az emlékezés mocsarába. Nekem ebben segít az írás. Másnak meg talán más. Mindenkinék az, amivel szeret foglalkozni, amivel le tudja kötni magát. A lényeg, hogy örömet jelentsen számára, hogy a negatívum helyett a pozitívumra tudjon koncentrálni.

– Lapszámunk témája: tanulni a hibáinkból, megtérés, változás. Szerinted képesek

vagyunk legyűrni elődeink hibáit, amelyeket sokszor ösztönösen tovább cipelünk, hogy ezek helyébe új utat válasszunk, új mintát éljünk a gyermekeink, unokáink, sőt önmagunk felé?

– Valóban, sokan foglalkoznak azzal, hogy a problémáink gyökerét valahol a múltban kell keresnünk, és ezzel én is egyetértek, de csak részben. Talán a szülők, nagyszülők ültetik át önkéntelenül utódaikba az őket ért traumákat. Talán a nem megfelelő nevelés árt sokat a felcseperedő gyermeknek, és okoz problémát a későbbiekben olyasmi, amiről legtöbb esetben már fogalma sincs. Valószínűleg igaz ez is, az is. Viszont nekem az a véleményem, hogy a saját felelősségünk legalább annyit, ha nem többet nyom a latban, mint a korábbi generációktól ránk aggatott terhek.

Ami el lett rontva a múltban, azt – én úgy hiszem – lehet és kell is orvosolni a jelenben. Lehet például azzal kezdeni, hogy rossz emlékek helyett a jókat vesszük sorra. Tanuljuk meg, hogyan viszonyuljunk egymáshoz. Azt, hogy ne okozunk fájdalmat a másoknak, tudjunk bántás nélkül együtt élni a többi emberrel.

– Lélektani regényedben fikciós és önéletrajzi elemek haladnak egymás mellett. Nem tartottál attól, hogy túlságosan is kiadod önmagadat egy ilyen önvallomással is felérő műben?

– Az önéletrajzi ihletésű történetben elrejtettem magamat, de nem én vagyok a középpontban. Bár végigkísérem a történet hőseit

az általam ismert helyszíneken, azonban például Szilvi, a főszereplő egy abszolút kitalált hős. Aki ismer engem, abban talán fölmerülhet a kérdés, hogy miért írtam le és tettem nyilvánossá olykor igen érzékeny dolgokat is önmagamról.

Erre az a válaszom, hogy azért, mert őszinte akartam lenni. Önmagamhoz és az olvasókhoz egyaránt. Aki nem ismer engem, annak az a tény, hogy én magam is része vagyok a történetnek, valószínűleg nem jelent semmit. Ez a dolog leginkább számomra fontos. Az, hogy végre eljutottam oda, hogy örökök kérdésfeltevések nélkül tudok tovább haladni.

– Sokak számára jelenthet segítő, feloldó szembenézést és elengedést az írásod. Ez az, amikor már önálló munkába kezd a könyv az olvasó lelkében. Mit gondolsz erről?

– Azt remélem, hogy nem ragad le az olvasó a „különös történeteknél”, hanem sokkal inkább megfogja Szilvi személye, aki a történetek hatására ébred rá arra, hogy neki is tennivalója van, ha nem akarja az életét homokba dugott fejjel leélni. Ehhez persze ki kell lépnie a komfortzónájából, de legelsőként fel kell ismernie azt, hogy mit csinált addig rosszul. Az önmagunkkal való szembenézést az akadályozza leginkább, hogy nem akarjuk tudomásul venni, hogy valamit nem jól csinálunk. Van, aki folyamatosan szenved, de olyan is akad, akinek kiegyensúlyozott élete csupán látszólagos. Akár így, akár úgy van, egyszer rákényszerül mindenki, hogy tükörbe nézzen. Talán ez a történet is lehet egy segítség számára.

– Mit tanácsolsz azoknak, akik a múlt terheit cipelik? Hogyan próbáljanak a gyógyulás útjára lépni?

– Ha valami fáj, annak oka van. Azt vagy én okoztam magamnak, vagy valaki más. A lényeg, hogy mindaddig fájni fog, mert újra és újra fölszakadnak a sebek, amíg gyógyírt nem találok rá. Fontos tisztában lenni azzal, hogy egyáltalán nem vagyok egyedül. Mindig akad egy barát, egy jó szándékú ember, jön egy lehetőség például tanulás útján, vagy kezembe akad egy jó könyv, amely által fölcillan a változás, a gyógyulás reménye.

a fantázia világába”

Persze nem mindig egyszerű kiszűrni azt az embert és azt a lehetőséget, akire, amire nekem valóban szükségem van. Akadnak tévutak is, de ezek arra valók, hogy megtapasztaljuk őket, és megtanuljuk fölismerni, mi a valódi érték. A valódi érték arról ismerhető föl, hogy nem okoz fájdalmat.

– Több mint egy évtizede már, hogy Ausztráliában élsz. Vajon a fizikai távolság segít-e elengedni a múltat, vagy ennek nincs igazán jelentősége?

– Jó kérdés. Tulajdonképpen azzal, hogy Európából ide jöttem, alaposan kiléptem a saját komfortzónámból. Nem tudtam, mi vár rám, átadtam magam az ismeretlen lehetőségeknek, és egyetlen dologban voltam csupán biztos: abban, hogy muszáj lesz tanulnom. A múlttól nem lehet úgy megszabadulni, hogy jó messzire elszaladok előle. Mehetnék én akár a világ végére is, akkor is velem maradna, rám tapadna, főleg, ha a figyelmem folyamatosan rajta volna. És ez velem is pontosan így történt.

A távolság azonban megtanított néhány dologra. Például arra, hogy a szeretet egyáltalán nem függ kilométerektől. Arra is, hogy megálljam a helyemet és megoldjam a problémáimat, mert ha valami bajom van, nem szaladhatok haza segítségért, vagy hogy kisírjam magamat. Az új élet megtanított alázatra, elfogadásra is. Ugyanakkor megerősítette a lelkem, és ami korábban fájdalmat okozott,

az lassan jelentéktelenné vált. Elindultam a változás útján.

A szülői és a társadalmi elvárások szorításából kiszabadultam, de a saját énem elől nem tudtam elmenekülni, azt föl kellett vállalni. Ehhez azonban el kellett indulni az önismeret útján. Meg kellett ismerni azt az embert, aki valójában vagyok, és úgy szeretnem magamat, akként, aki én vagyok. Már nem vagyok olyan sebezhető, mint korábban, és talán én sem sebezek meg másokat. Azaz lassacskán elengedem a múltat.

– Sokan az alkohol, szerencsejátékok és egyéb függőségek fogságában vannak. Hogy látod, a múlt is lehet egy ilyen megkötöttség, ami nem enged, ami magához láncol és megátolja a jelen felszabadult megélését?

– Szerintem a függőségnek valamennyi fajtája menekülés valami, általában a valóság elől, illetve egyfajta boldogságkeresés is. Ebben az értelemben, ha a múlton való folytonos agyalást is függőségnek vesszük, akkor valójában az történik, hogy a jelen elől menekül az ember. Mégpedig azért, mert a jelenben felmerülő problémákkal nem tud, vagy nem akar szembesülni. Ha ez így van, akkor megvan a magyarázata annak, hogy miért ragad bele olyasmibe, amin már rég- rég- régen túl kellett volna tennie magát. Azaz, hogy a múltra koncentrálna a jelen helyett, tulajdonképpen átpasszolja a felelősséget a múltba.

– Egy fantasyregényen is dolgozol. Néhány részletet elárulnál róla?

– Kisgyerek korom óta szeretek elmélkedni azon, hogy kik vagyunk mi emberek, hogy miért vagyunk itt a Földön, mi itt a dolgunk, és hogy miért vannak hatalmas ellentétek közöttünk. Lehet, hogy egyfajta feladat számunkra az, hogy megtaláljuk a sokféleségben a kiegyensúlyozottságot? Fantasyregényem története egy ötezer évvel korábbi visszaemlékezéssel kezdődik. Azután ötszáz, majd ötven év távlatra idéződik föl, s végül eljutunk a jelen időbe, ami a 2070-es esztendőre tehető, azaz nagyjából ötven évvel későbbre, mint a mi időnk.

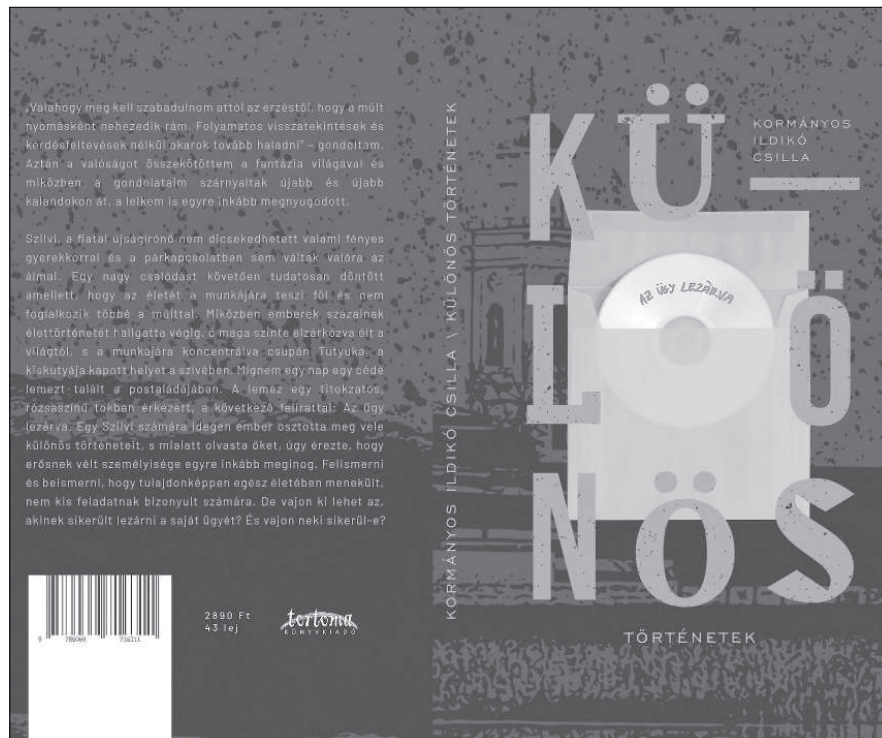
– Az ügy lezárva a történet első könyve. Hogyan tovább? Mikorra tervezed, és mit tartalmaz a folytatás?

– Az ügy lezárva első könyvének meghatározója a Különös történetek. A második könyv alcíme: Neked elmondom. Ebben a részben az olvasó megismerheti a különös, rózsaszínű tokban lévő CD íróját, de ami a legfontosabb, végigkísérheti Szilvi életének gyökeres átalakulását.

– Első könyved Callen Indigo írói álnév alatt jelent meg, az új regényen pedig a valódi neved szerepel. Miért változtattál?

– A Gyere velem című regény volt az első könyvem. Sokat gondolkodtam azon, hogy milyen néven adjam ki, és végül az írói álnév mellett döntöttem. Mivel angol nyelven jelent meg, azt gondoltam, hogy egy angolos csendű név több érdeklődőt vonz majd, mint az én hosszú, nehezen olvasható és kiejthető nevem. Tévedtem. Azután megjelent magyarul is a történet, szintén az írói álnév alatt. Később elgondolkodtam, és arra az elhatározásra jutottam, hogy a következő könyvem csak a saját nevem szerepelhet. Már nem az a fontos, hogy hány emberhez jut el, amit írok, hanem sokkal inkább az, hogy föl merem vállalni önmagamat.

FÁBIÁN TIBOR

Tanulunk-e a hibáinkból?

Amikor az életünket vizsgáljuk, hibáinkat, erényeinket, nézzük meg, hogyan működik a családjunk. Az ideális az lenne, ha otthon figyelnének egymásra, és nem tennék olyat, amivel megbántjuk a mellettünk élőket, szülőket, gyereket, házastársat. Ez viszont csak akkor működik, ha a család minden tagja ezt tartja szem előtt, ami korántsem egyszerű. De akkor is ez kell hogy legyen a cél.

Ha megnézzük a hétköznapi valóságát, nagyon ritka esetben találunk ideális családi légkört. Sokkal több morgó, ideges, megkeseredett ember él együtt, mint boldog, kiegyensúlyozott és békés. Gyakran ráfogjuk a körülményekre, vagyis hogy azért nem tud boldog lenni az ember, mert valamilyen külső körülmény nem engedi, például nincs elég pénz, ami kitarson hónap végéig, stresszes a munkahely, nem lehet utazni, járvány van, fellépett egy betegség, és ezeket az okokat hosszan lehetne sorolni tovább.

Mi változott?

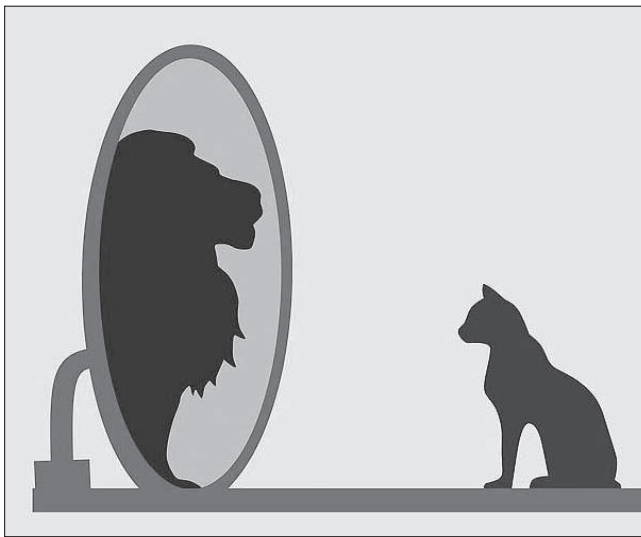
Gondoljunk csak vissza a fiatalokkorra, amikor egyetlen lej nélkül szerelmesen andalogtunk a naplementében, amikor csak egy pad kellett, ahol a kedvesnek meg lehetett fogni a kezét, vagy egy hely kicsit romantikázni. Elég volt rá gondolni a barátira-barátnőre, hogy az embernek jobb kedve legyen.

Mi az, amit látunk? Elég néhány év vagy egy évtized, hogy a sok boldogan egymásra mosolygó párból vitatkozó, csatázó, morgó, ideges házaspár legyen. Mi történik a családokban, hogy földi pokollá tud változni az azelőtt megélt mennyországot?

Először is vizsgáljuk meg azt a családi légkört, ahol felnőtünk: milyen mintát hozunk magunkkal? Melyek azok a problémamegoldó módszereink, amelyekkel a nehézségeket kezeljük? Ugyanis más az enyém, más a társamé, hiszen családi mintákat viszünk tovább, a sajátunkét, ahonnan származunk, s ezek sok esetben lehetnek akár hibásak is.

Nem kaptuk rajta már magunkat, hogy bizonyos élethelyzetekben ugyanúgy reagálunk, mint a szüleink, viszont amikor ők mondták ugyanezt, gyermekként mennyire idegesített? De megtanultuk őket, hiszen nap mint nap hallottuk.

Így történhet meg, hogy a saját házasságunk első éveiben, amikor eloszlik a szerelem rózsaszín köde, észrevesszük a társunk hibáit, amelyeket nem is biztosan az övié, lehet, hogy csak otthonról hozott rossz berögződések.

A probléma megoldása akkor kezdődik, ha ezt felismerjük a másikban, elmondjuk neki, de elismerjük azt is, amit nekünk mond a társunk.

A hibáinkat magunktól nehezen ismerjük fel. Szükségünk van külső rávilágításra. Most nézzük meg azt, hogyan reagálunk, amikor a házastársunk szembesít vele. Vagy hogyan reagál a társunk, amikor szembesítjük a saját hibáival? Ha ezek konfliktust okoznak, kezd elkopni a családi boldogság, kezdenek ritkulni a mosolyok és örömteli időszakok.

Ha ebben a helyzetben még külső, szülői beleszólás is történik, akkor teljesen el lehet mérgeíteni a családi hangulatot, ugyanis ha a férj vagy feleség nem együtt kezdi megbeszélni a problémákat, hanem például beleavatja a szülőket, és azok beleszólnak, az akár mérgeként is csepeghet naponta a kapcsolatba.

Mi változott?

Férj és feleség között az évek alatt kialakulhatnak alá- és fölérendelő helyzetek, ha ketőjük közül a domináns személy uralkodni kezd a másikon. A domináns nem kijavítani akarja a saját hibáit, hanem egyszerűen elhallgattatni a társát, aki esetleg felhívja ezeket a figyelmet. Vagy nem ismeri be a hibát, és nem akar változtatni sem rajta.

Hogy merre indul el a családi légkör: a béke vagy a viszály felé, az nagymértékben függ a társak érzelmi szintjétől, attól, hogy mennyire szeretik egymást, és mit hajlandók megtenni egymásért, vagy mit hajlandók elfogadni a másik hibáiból és a kisebb hibákkal együtt is szeretni a másikat.

Ahogy telnek az évek-évtizedek, a családjunkból hozott minták mellé még gyűlnek hibák, rigolyák, hiszen senki sem él stresszmentes életet, az idegeskedésekkel pedig sok

rossz tulajdonság alakul ki: türelmetlenség, beszélogatás a másiknak, italozás, megcsalás, csúnya beszéd, káromkodás, teljes elhidegülés.

Egy adott ponton el szokott jönni a felébredés ideje. Minden embernél máskor, de ha engedjük elmergésedni a helyzetet, akkor arra ébredünk, hogy valami nem jó. Azt nem tudjuk megfogalmazni, hogy mi az, mivel a hibát rendszerint a másikban keressük, magunkat hibátlannak látva. Hogy ebből vissza lehet-e találni a kedveshez, akinek a szívét valaha megdobogtattuk a pusztá jelenlétünkkel is, vagy sem, az szintén csak a két félén múlik. Ehhez párbeszéd kell, sok-sok beszélgetés.

ÉLŐ TÜKRÖK

Ha gyermekek is születnek a családba, bonyolódik az élet, ugyanis cseperedő gyermekeink is tükröt tartanak nekünk, rajtuk az összes hibás viselkedésünk kirajzolódik, és ahogy kamaszodnak, szövé is teszik ezeket. Tehát a helyzet nem könnyebb lesz, hanem nehezebb. Azért nehéz kamaszokkal élni, mert ők az életüknek éppen ebben a szakaszában érnek gyermekből felnőtté, a stílusuk nem a legkedvesebb, és eléggé flegmán tudják az arcunkba vágni, ami szerintük nem jó a családi együttélésben. Neveljük őket, és nevelnek minket.

Azt mondja a pszichológia, hogy a családi élet legjobb fokmérője a gyermek, ugyanis rajta minden lecsapódik, még akkor is, ha a szülők nem veszekednek előtte.

Tudunk-e tanulni a hibáinkból? – ez volt a kiinduló kérdés. Mielőtt erre választ adunk, figyeljük meg, látjuk-e a hibáinkat. Vannak-e hibáink? Bele merünk-e nézni abba a tükörbe, amit a társunk vagy a gyermekünk tart elénk?

Igazi változás akkor következik be, ha hajlandók vagyunk dolgozni magunkon és kiiktatni a hibáinkat, nem pedig duzzogva elvonulunk, ki-ki a lakás különböző sarkába, és majd napok múlva kezdünk el beszélgetni, de úgy, mintha semmi sem történt volna.

Ha nem tudunk változni, de menekülünk, csapdába eshetünk, mert kilépve a házasságból, új kapcsolatot keresve, a probléma vissza fog térni, mert a hibáink előjönnek, és amint felszáll a rózsaszín köd, ugyanabban a pokolban találjuk magunkat ismét.

Hallgassunk a családtagok kritikáira, és próbáljunk meg változtatni a helyzetet, mert ez rövid távon fájdalommal jár ugyan, de hosszú távon boldogabbak leszünk.

Nem akarok olyan lenni, mint a szüleim!

„Sajnos egyre jobban észreveszem, hogy ugyanazokat a rossz magatartásformákat alkalmazom, mint ők annak idején, és ezért mérges vagyok magamra, mert másképp szeretnék élni és másképp nevelni a kicsiket. Nem akarom őket bántani meg kritizálni, ne értsetek félre. Csak a saját rossz tapasztalataim miatt szeretnék boldogabb gyerekkort és sikeresebb felnőttkort a kicsikémnek. Az egyik tesómmal beszélgettünk ezekről a dolgokról, és egymástól függetlenül érezzük ugyanazt. Nyomasztó volt a gyerekkor, mert a családban hiába volt szeretet, egyszerűen nem működtek a kapcsolatok, se a szüleimé, se a miénk velük, tesómmal is csak felnőttként lettünk jóban és bizalmas viszonyban. Sok pszichológus is foglalkozott már ezzel, hogy mennyire belénk ivódik a szülők viselkedése, még akkor is, ha az nagyon rossz volt. Vannak ilyen téren tapasztalataitok?”

Egy levélből idéztem, amit egy internetes felületre tett ki valaki, választ és benne segítséget remélve.

Ha egy fiatal házaspár gyereket vagy gyerekeket vállal, néhány szélsőséges kivételtől eltekintve, lázasan készülődik és várja a csöppség érkezését. Sok család több gyermeket tervez, és az életüknek egyik leghosszabb és legmeghatározóbb élménye lesz a gyermeknevelés, hiszen a gyermek megszületése után elindul egy kaland, melyre rendszerint egyikük sincs felkészülve.

A GYEREKÜNK RÓLUNK

A kezdeti eufória után, hogy kiteljesedett a család, egyre nagyobb kihívásnak néznek elébe, és anélkül, hogy tudnának róla, elkezdődik a saját viselkedésmintáik továbbadása.

Egyáltalán nem mindegy, hogy egy gyermek milyen családba születik. Körülveheti őt szeretettel, meleg légkör, de mérgező viselkedés is. Ahogy telnek az évek, úgy fáradnak a szülők, lesznek egyre türelmetlenebbek vagy tele negatívizmussal, vagy akár elvárások tömegével a gyerekekkel szemben.

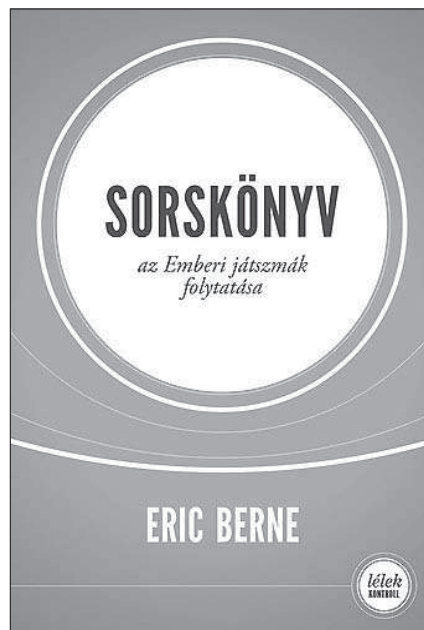
Ha esetleg ráadásul a gyermek a házasság olyan szakaszában érkezik, mikor a rózsaszín köd megszűnése után egy kihűlőfélben levő kapcsolatban a válás elől menekülnek a gyermekvállalásba, borítékolhatók a nehéz évek, amelyek rájuk várnak.

A mi gyerekünk felnőtt korában mit írna rólunk, vagy ha már felnőtt, hogyan gondol ránk mint szülőkre?

Eric Berne kanadai pszichiáter az emberi sorsok három alaptípusát különböztette meg: nyertes, vesztes, banális.

Bár a szülők továbbítják az élettervet, amit a gyermekeiknek szánnak, szó sincs arról, hogy tudatosan tennék, saját sorskönyvük, hiedelemrendszerük, elképzeléseik transzportálódnak a gyerekeikbe. Így érvényesül a transzgenerációs hatás, hiszen nemzedékről nemzedékre adjuk tovább az élettervet.

Hogyan közvetítik a szülők? Úgynevezett parancsokkal és engedélyekkel, saját hiedel-

meik sorok közötti továbbadásával, példájukon keresztül.

Mennyire kényszerítő erejű? Elképesztően. Képesek vagyunk szinte egy az egyben megismételni szüleink életét.

Hogyan lehet megszabadulni tőle? Önismereti fejlődéssel. Azzal, hogy felismerjük saját tudattalan belső hajtóerőinket, új megközelítéseket tanulunk.

A vesztes sorskönyv a legrosszabb örökség, egy olyan forgatókönyv, amely valahogy a döntéseinken, választásainkon, kapcsolati mintáinkon keresztül azt közvetíti, hogy ne sikerüljön neked. Te sosem viszed semmire. Mi kisemberek vagyunk, sosem leszünk olyanok, mint ők, a gazdagok. Nekünk dolgoznunk kell, nem engedhetjük meg azt a luxust, hogy azzal foglalkozunk, ami érdekel. Minden férfi szemét/minden nő rosszféle... Ilyen és ehhez hasonló mondanások alapján alakítjuk ki a magunkról és világról képzett hiedelmünket, majd mindent megteszünk azért, hogy beteljesítsük. Tényleg mást tanulunk, mint ami érdekelne, végzetes hibákat köve-

tünk el, hogy visszavonják tőlünk az előléptést, megcsaljuk életünk szerelmét, vagy egyszerűen csak végigélünk egy életet egy olyan munkahelyen, amit szívből gyűlölünk, anélkül hogy valaha is váltanánk. Mert mondjuk, az van a sorskönyvünkben, hogy az élet szenvedés. Aki vesztes sorskönyvet kapott, sokszor maga sem érti, miért úgy alakul az élete, ahogy nem szeretné. Ilyenkor a legfontosabb az önismeret, és az, hogy rájőjj, hogyan szabotálod magad.

A nyertes sorskönyvet azon családok örökítik tovább, amelyek hagyományosan, generációkon keresztül sikeresekek, elégedettek, szerető családi kapcsolataik vannak. Itt a gyerek azt tanulja kicsi korában, hogy ő elfogadható, szeretetre méltó, a vágyai, akarata érvényesek, és már a felcseperedését is sok sikerélmény kíséri. Ezt azok a szülők tudják megadni, akik maguk is kiegyensúlyozottak, alapvetően elégedettek magukkal, az életükkel. Ebben az esetben a siker, a boldogság képessége a minta – az meg tulajdonképpen mindegy, hogy milyen foglalkozást, keretet választ valaki ehhez. Sok példát tudok arra, hogy ezek a gyerekek mégis a szüleiket követik végül, pedig eleinte nem úgy indulnak. Banki vezető gyereke először festőművész, majd nyelvtudós lesz, végül mégiscsak a banki szoftverek programozásánál köt ki. Színészek óvják gyermeküket az előadói pályától, mégis énekesnő lesz a kislányból. Vagy egyszerűn már az elejétől büszkén viszi tovább a gyermek az állatorvosi rendelőt. Persze az is lehet, hogy teljesen más pályát választanak, az elkötelezettségük, az önmagukba vetett hit, a szakmájuk szeretete mégis ugyanaz, mint a szüleiké. Hiszen megkapták a döntés lehetőségét, az esélyt a sikerre – és éltek is vele, éppúgy, ahogy a szüleik kívánták nekik.

A harmadik típust Berne nem nyertes vagy banális sorskönyvnek nevezi. Az illető nem vállal kockázatot, így egész életében se nagy veszteség, se nagy nyereség nem éri.

A FELFEDEZÉS FONTOSSÁGA

A szülői hatásokat csak akkor tudjuk a helyükön kezelni, ha egyáltalán felismerjük őket, és más megoldási módokat is van lehetőségünk kipróbálni. Csak a múlt megértésével, az önismeret fejlesztésével juthatunk el oda, hogy nem zsigerből cselekszünk. Amíg nem vagyunk tudatosak, addig az automatizmusaink irányítanak bennünket. Csak úgy lehetünk szabadok, ha rálátást szerzünk a saját működésünkre: miért az az első reakciónk egy helyzetben, ami – és megteremtjük egy második, tudatosabb válasz lehetőségét is. Az önismereti munkát nem lehet megspórolni, ha a saját életünket akarjuk élni.

Teljesen megújul az örvéendi református templom

A sok bürokratikus eljárás miatt már évek óta folyik az örvéendi református templom felújításához szükséges engedélyek beszerzése.

Több mint három éve került az örvéendi református gyülekezet élére a fiatal, selymes-losvai (Szilágyság) születésű lelkipásztor, Fehérvári István Csaba.

Azon az őszen, 2018-ban beszélgettünk utoljára vele az akkor éppen felújítás alatt lévő lelkészi lakásban. Az akkori állapotokat idéztük fel most először: emlékszem, hogy akkor a lelkész alig tudott helyet kínálni, mert a munkálatok kellős közepébe cseppentem bele.

Most viszont kellemes meglepetéssel nyugtáztam, hogy a gyülekezettel összefogva nagyon szép, impozáns, modern lelkészlakká varázsolta az épületet. Méltán lehetnek rá büszkék az örvéendi reformátusok.

A lelkipásztortól megtudtam, hogy a felújítást nagyon sok pályázat révén valósították meg, a román és a magyar kormány pályázati támogatásából, külföldi testvéregyházközségek, az önkormányzat és nem utolsósorban a gyülekezet segítségével.

Fehérvári István Csaba elmondta, hogy sok mindenen együtt dolgoznak Sorbán Levente polgármesterrel és főgondnokkal azért, hogy a gyülekezet egyre inkább fejlődjön. Hangsúlyozta, hogy már évek óta esedékes a templom külső és belső felújítása, ez a legfontosabb a lelkipásztor és a presbitérium számára egyaránt, ám a bürokratikus eljárások miatt sok időbe telik a különböző engedélyek megszerzése. Ezúton is kérik a gyülekezet szíves megértését és türelmét. Amíg a templom megújul, az istentiszteleteket és egyházi rendezvényeket a kultúrotthonban tartják, ezért külön köszönetet mond a helyi önkormányzatnak, amely azt ingyen és bérmentve a gyülekezet rendelkezésére bocsátotta.

Na de lássuk, eddig mit sikerült megvalósítani, és mire van még szükség.

A gyülekezeti ház és parókia, valamint a hozzá tartozó épületek modernnek, a mai igényeknek megfelelően lettek felújítva. Helyi szinten megoldották a szennyvízelvezetést, az udvart füvesítették. A bejáratot térkövel fedték le, a parókia hátsó falát újravakolták, a villanyhálózatot elvezették a kápolnáig (a helyi önkormányzat jóvoltából), kialakítottak egy iroda- és egy gyülekezeti mellékhelyiséget, folyamatban van a kápolna bejáratának térkövezése, valamint egy toronyóra beszerzése. Az imateremben az összes nyílászárót kicserélték. A helyi nőszövetség adományából új bútorzatot készítettek. Hangszereket vásároltak a gyülekezet részére: elektromos orgonát, zongorát, gitárt, dobot.

A kovácsoltvasból készült bejárati kapu automata nyitószervezetét a gyülekezet egyik lelkes tagja, Sorbán Mihály kovácsmester készítette el, csak a hozzá való anyagot kellett megvásárolni.

Az imateremben rendszeresen tartanak bibliaórákat, vallásórát, hangszerórákat (gitár és furulya) a gyerekek számára, és a nőszövetség itt készíti a csigatészta.

Fehérvári István Csaba lelkipásztor büszke ezekre a megvalósításokra, és ezután is arra törekszik majd, hogy minél családiasabbá, összefogottabbá tegye az örvéendi református

gyülekezetet. Ezt bizonyítja az is, hogy például az elmúlt nyáron rendezték meg első alkalommal, nagy sikerrel, a gyülekezeti napot Solyomkőváron, és ugyanott tartottak egyhetes zenetábort gyerekeknek, a szomszéd gyülekezetek (Pusztajlak és Mezőtelki) lelkipásztoraik segítségével, illetve ugyanezen gyülekezetek gyermekeinek részvételével. Sikeres volt a vakációs bibliahét is, ennek a helyi ifsek voltak a munkatársai, de süttötek mézeskalácsot is a szülők és ifjak segítségével.

Magyar történelmi jellegű gyülekezeti kirándulást szerveztek a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által meghirdetett pályázat elnyerésével a magyarországi Szarvasra és Ópusztaszerre.

A lelkipásztor elmondta, hogy miután sikerül beszerezniük a templom felújítási engedélyt, a tető renoválásával kezdik a munkát.

Az önkormányzat és az RMDSZ közbenjárásának köszönhetően a román kormánytól több alkalommal is kapott támogatást az Örvéendi Református Egyházközség, most 50 000 lejt. Ennek elnyerésében nagy segítséget nyújtott a Bihar megyei RMDSZ bukaresti jelenléte, személyesen Szabó Ödön parlamenti képviselő hathatós támogatása. A magyar kormánytól is érkezett segítség a templom külső és belső felújítására.

Megtartotta tisztújító közgyűlését a Bihari Református Egyházmegye Presbiteri Szövetsége

Az érvényben lévő járványügyi intézkedések és szabályok betartásával folyt a Bihari Református Egyházmegye Presbiteri Szövetségének tisztújító közgyűlése 2022. január 29-én, szombaton a nemrég kívül-belül felújított Nagyvárad-újvárosi református templomban.

A zord időjárásnak tudható be a távolabbi egyházközségek küldötteinek elmaradása, de a tisztújító közgyűlés a választási szabályok betartásával folyt le.

Az együttlét áhitattal kezdődött, Herdeán Gyöngyi újvárosi lelkész szolgálatával. Igemagyarozatát a Bibliaolvasó kalauz aznapra előírt igéjére (Mt 12,1–8) alapozta. Ezután Török Sándor, a Bihari Református Egyházmegye Presbiteri Szövetségének elnöke nyitotta meg a közgyűlést, melynek fő célja a szövetség tisztségviselőinek megválasztása volt.

Az elnök beszámolt az eltelt hat év munkájáról és annak eredményeiről. Majd a pénztáros, Kádár Zsuzsanna beszámolójából

kitűnt, hogy az egyházmegyei presbiteri szövetség a 2021. évet 14 476 lejjel zárta.

A beszámoló elfogadása után a közgyűlés nyílt szavazattal megválasztotta az egyházmegyei presbiteri szövetség tisztségviselőit a következő hat évre. A javaslatok megtételét követően a következő eredmény született: elnök: Vasile István; alelnök: Tóth Zsigmond Béla; titkár: Nemes Lujza; jegyző: Podasca Vasile; pénztáros: Kádár Zsuzsanna.

TÓTH ZSIGMOND TUDÓSÍTÁSA

Svájci méltatás: „Lenyűgözött az üzenet, hihetetlen, hogy mit alkottak...”

BIBLIA-CSODA SZÜLETETT KÁROLI GÁSPÁR FÖLDJÉN – TIZENNEGY KÖTETBEN A KÉZZEL MÁSOLT BIBLIA

Valóban csodálatos. Próbáltam virtuálisan elképzelni, hogy a magyar kultúra napja utáni vasárnapon Károli Gáspár prédikátor, bibliafordító uram ott sétál szülővárosa, Nagykároly új kertvárosi református egyházi központjának termeiben és a templomban. Bizonyára csodálkozó szemmel és lelkesült szívvel simogatta volna tekintete és keze azt a 14 gyönyörűen bekötött darabból álló, kézzel másolt bibliasorozatot, amit az Úr asztalán megpillantott.

Benne 1800 szorgos, Isten-szerető magyar református keze írásával a Biblia, amelyet a járvány okozta kényszerű karanténidőszakban másoltak. Károli Gáspár uram annak a földnek édes anyanyelvén szólaltatta meg Isten örök érvényű beszédét. 1590-ben jelent meg az az „örög Károli”, ami egész magyar nyelvfejlődésünk, költészetünk, irodalmunk, egyházi nyelvezetünk ősföldje, talaja lett. Csoda. És a csoda csodát szült 2022-re. Hogyan is történt?

ST. GALLEN–BUDAPEST–NAGYVÁRAD

2020-at írtak, a koronavírus-járvány javában tombolt. Ekkor a svájci St. Gallenben Isten Lelke arra indította az ottani református lelképásztort, Uwe Habenichtet és csapatát, hogy a karantén bezártságát próbálják valamilyen értékes munkával, házi feladattal ellensúlyozni. Március elején meghirdették interneten a Korona-Biblia kézi másolásának a gondolatát. Pünkösdig 950 személy csatlakozott a másolókhöz, Svájc mellett Ausztriából, Németországból és más országokból is.

2021. március 14-én adták át a teljes Biblia-másolatot az alapítvány könyvtárának.

A tudósítások hatására kapcsolódott össze három református lelkész online szolgálata, St. Gallenben Uwe Habenichté, Budapesten dr. Békefy Lajosé, Nagyváradon Vinczéné Pálfi Judité, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület előadótanácsosáé, aki fantasztikusan megszervezte, s Dénes István Lukács generális direktorral együtt kiadott módszertani körlevelükkel 2020. szeptember 18-án elindította a másolás munkáját.

A teljes váradi–nagykárolyi 21. századi, kézzel másolt Biblia-csoda megszületéséről szóló jó hír futótűzként terjedt. Washingtonig és Sanghajig, meg szerte a Kárpát-medencében.

Az 1590-es Károli Gáspár-féle magyar Biblia-csoda új formában, a 21. század viszonyai között is megőrizte legfontosabb hajtóerejét: a kézi másolás közbeni Istenre gondolás személyességét, a könyv tapintható, kézzel fogható örömét, az ige üzenetének a bezárt-

ságban is megtapasztalható közösségteremtő tágaságát, életmegtartó erejét.

NÉHÁNY VALLOMÁS AZ ERDÉLYI MÁSOLÓKTÓL

Vinczéné Pálfi Judit lelkésznő megosztotta velem azokat a vallomásokat, amelyeket vagy ötvenen az elvégzett munka után hálás szívvel írtak. Íme néhány: „Örömmel tölt el, hogy én is részt vállalhattam e nemes ügy megvalósításában.” „Hálás a szívem, hogy Isten a Bibliát anyanyelvünkön is elérhetővé tette számunkra és naponkénti lelki táplálékunk lehet az Ő igéje. Másolás közben eszembe jutottak azok a szeretteink, akik egykor napokon át másolták a Bibliát, hogy mások is olvashassák.” „Lelkemet öröm töltötte el, hogy részt vehettem a Biblia kézzel való írásában. Istennek legyen hála és dicsőség.” „Számomra nagy jelentősége volt annak, hogy nemcsak olvashatom a Bibliát, hanem hozzá is járulhattam ahhoz, hogy lemásoljam a Jób könyve 35. részét. Ezáltal még közelebb kerültem Istenhez. Megtanultam ebből a részből, hogy az én igazságom nem nagyobb, mint Istené.”

Mindezzel összhangban álljon itt Károli Gáspár uram vizsolyi bibliájában az olvasókhöz írt üzenet egy mondata: „Annakokáért minden keresztyén olvasókat kérek, hogy az én munkáért engemet ne rágalmazzanak és meg ne keserítsenek, hanem nagy Isteni félelemmel és hálaadással vegyék és olvassák e Magyar nyelvre fordított Bibliát.”

SVÁJCI ÜZENET AZ ÖTLETGAZDÁTÓL

Kedves Lelkésztestvérek, lenyűgözött az üzenet. Hihetetlen, hogy mit alkottak, és milyen óriási helyet adtak a Bibliának a magyar nyelv számára oly fontos helyen. Ez a projekt ismét megmutatja, mennyire a Biblia a mindennapi kenyere. Csodálatos érzés tudni, hogy a hit alapján végzett munkán keresztül határokon átnyúló kapcsolatban lehetünk egymással.

A cikket a képekkel együtt feltesszük honlapunkra a St. Gallen Corona Bibliára,

amelyet nap mint nap sokan megtekintenek és olvasnak. A bibliamásolás és a honlap azt is megmutatja, hogy mennyivel közelebb kerültünk egymáshoz a járvány következtében, és mennyire próbáltunk visszafordulni hitünk forrásaihoz.

Még egyszer köszönöm, hogy megkelestek, hogy én is meglássam a kapcsolható csodálatos növekedését és erősödését. A St. Gallen Corona Biblia három nyomtatott példánya jelenleg különböző országokban van bemutatkozó úton, és így még több embernek ad majd lehetőséget arra, hogy megismerje a Biblia alkalmazásának, tanulásának új módját.

Nagyon sok szeretettel, testvéri üdvözléssel köszöntelek benneteket a St. Gallen-i csapat többi tagjától is,

Uwe Habenicht református lelképásztor
Reformierte Kirchengemeinde Straubenzell

KOROKON, HATÁROKON ÁTIVÉLŐ KÖZÖSSÉGBEN ÉLÜNK

Milyen különös kegyelem, vezetés és csoda az is, hogy a váradi–nagykárolyi kézzel, sőt szívvel és imádsággal másolt Covid-Biblia 14 gyönyörű kötetét akkor mutatták be, amikor a magyar kultúra Kárpát-medencei napja volt. Igen, Isten igéje összeköt, átölel, testvérré formál minket, bármely részén éljünk is a csonkított hazának. Az is csoda, hogy ez az ige- és megtartó örömezenet-átadás Károli nyelvi bölcsőjében történt, Nagykárolyban. Az is csoda, hogy a nagy mű a 2022. évi bibliavasárnapok előtt, azok tiszteletére és bevezetőjeként készült el. Hiszen a világeresztélyesség egy része január 30-án tartja a bibliavasárnapot a Losung (bibliaolvasó kalauz) által 60 nyelven jelzett időben. A hazai protestantizmus és a Kárpát-medencei hittestvérek pedig március 6-án. Lutherrel énekeljük idén is: „Az Ige kőszájként megáll, megszégyenül, ki bántja.”

DR. BÉKEFY LAJOS, FELVIDÉK.MA

Hittem, azért szóltam

Päivi Räsänen finn parlamenti képviselő ellen büntetőeljárás kezdeményezett Raija Toiviainen főügyész, miután lezárta a 2019-ben indított előzetes vizsgálatot. Három ügyben vádolja etnikai csoport elleni izgatással. A per idén január 24-én indult. A védelmet támogatja a nemzetközi emberi jogokra és az európai jogra szakosodott Paul Coleman, az ADF International ügyvezető igazgatója. Az ügy nagy társadalmi és médiavítát váltott ki az országban és külföldön egyaránt. A képviselő asszonnyal személyes hitéről és a keresztyénség előtt álló történelmi próbatételekről beszélgettünk.

– Többször nyilatkozta, hogy a szexualitásról és házasságról vallott meggyőződése a Biblia értékrendjét követi. Mi indította arra, hogy véleményét a nyilvánosság előtt elmondja?

– Hiszek Jézus Krisztusban, hiszem, hogy Jézus személyes megváltóm. Egész pályafutásom során nyíltan vállaltam ezt a hitvallást, keresztyén meggyőződésemet. Huszonhét éve vagyok parlamenti képviselő, ezalatt sok vitában vettem részt, egyebek mellett az élet méltóságáról és a házasság intézményének keresztyén megközelítéséről szóló vitasorozatban.

Meggyőződésem szerint a házasság egy férfi és egy nő szövetsége. Finnországban és Nyugat-Európában hatalmas vitát kavart ez a kérdéskör. Két évvel ezelőtt mélységesen megdöbentett, hogy egyházam, a Finn Evangélikus Egyház (ELCF) bejelentette hivatalos partnerségét a Pride 2019 rendezvényel. Töprengeni kezdtem, vajon most jött-e el az idő arra, hogy elhagyjam az egyházamat, ahogy már sokan a barátaim közül megtették. Imádságban megkérdeztem Istentől: mit tegyek? Megértettem, hogy nem most van a süllyedő hajóból való kimenekülés ideje. Sőt, szólnom kell, még hozzá olyan hangosan, hogy az emberek, az alvó keresztyének felébredjenek.

Ha az egyházam olyasvalami mellett teszi le a voksát, ami ellentétes a Szentírás tanításával, akkor az írott Ige iránti bizalmat ássa alá. Ez veszedelmes, mert a Bibliában az ember megváltásának üzenete olvasható, és ha az Írás nem hiteles, akkor a Jézus Krisztusról szóló ígeversék igazsága is megkérdőjeleződik. Ezután készítettem egy fotót a finn Szentírásnak arról az oldaláról, amelyen a Róm 1,24–27 található, és közzétettem a Twitteren. Az egyházam vezetőit pedig megkérdeztem, hogyan lehetséges, hogy társulnak, együtt ünnepelnek olyasvalamivel, amit a Biblia bűnnek nevez. Az üzenet felkavarta az embereket, és nyomában társadalmi szintű vita alakult ki, amely az egyházamra is átterjedt. Hamarosan bünténynek, kisebbség

elleni izgatásnak minősítették a Twitter-bejegyzésemet, továbbá öt különböző panaszszal éltek az írásaimmal, interjúimmal, rádiós beszélgetéseimmel kapcsolatban.

A rendőrség háromszor vallasott ki, de egy alkalommal sem találtak semmit törvénytelennek, nem követtem el büntényt. A legfőbb ügyész azonban mindenképpen be akart idézni, és 2021 áprilisában úgy döntött, három büntetőjogi vádpontot fogalmaz meg ellenem. Az egyiket a Twitter-üzenet kapcsán, a másikat egy kisebb írásom miatt, amelyet 2003-ban írtam Férfinak és nőnek teremtette őket címmel, a harmadikat pedig a 2019-ben adásba került Mit gondol Jézus a homoszexuálisokról? című rádiós beszélgetés apropóján. Január 24-én kezdődött el a perem.

– Többször beszélt a keresztyének által gyakorolt öncenzúra veszélyéről. Mivel azt gondolják, kisebbségben vannak, félnek beszélni a meggyőződésükről. Pedig minél inkább hallgatnak, annál jobban szűkül a szólás- és vallásszabadság tere. A nemzetközi emberi jogi jogszabályok, Finnország alkotmányával egybehangzóan, határozottan védik a vallásszabadsághoz és a véleménynyilvánítás szabadságához való jogot. Hogyan látja a keresztyének helyzetét Finnországban, illetve a nyugati keresztyén egyházakban?

– Ellentmondásos a helyzet. Ami most történik, a keresztyének egy része számára bénító, mert attól tartanak, hamarosan ugyanabba a helyzetbe kerülhetnek, mint én. Örvendetes azonban, hogy vannak olyanok is, akik ösztönözték a bátorságukat, és vállalják ők is a gyökerező belső meggyőződésüket. Tavaly nyáron például demonstrációt szerveztek a parlamentünk elé. A körülbelül

ezertagú csapat a keresztyén szabadság, a Biblia igazsága mellett tett hitet, felemelt kezükben a Bibliával. A csoport velem kapcsolatban is kifejezte támogatását. A tárgyalás napján megjelentek a bíróság épülete előtt, megmutatva, hogy nem fogják elhagyni a bibliai igazságokat. A keresztyének elárasztottak üzenetekkel, elmondták: az én perem által bátorságot nyertek, hogy a hitüket vállalják. Pontosan ezért imádkozom, hogy higgyenek, bízzanak a Bibliában, és Isten adjon nekünk ébredést.

Hiszem, Istennek célja van Finnországgal.

– Mi volt a finn társadalom, a finn történelmi egyházak válasza? Határozottan állást foglaltak, vagy tartózkodóan fogadták a történeteket?

– A keresztyén mozgalmak résztvevői és a szabadkeresztyének a Szólás- és Vallásszabadságért Egyesület létrehozásáról döntöttek, tőlük nagyon sok támogatást kaptam. De Finnország legnagyobb egyháza, a Finn Evangélikus Egyház, amelyhez a lakosság 70 százaléka tartozik, nagyon megosztott, és csak maroknyi keresztyén van, aki felekezettünk alapdoktrínájában hisz. A döntő többség, a püspököket is beleértve, elég liberális teológiát vall. Nem fogadták el a Bibliával kapcsolatos nézeteimet, néhányan nyíltan szembehelyezkedtek velem, mondván, az én nézetem kegyetlen a szexuális kisebbségekkel szemben. Úgyhogy ellentmondásos helyzetben vagyok, ráadásul mostanában vet soha nem látott hullámokat a házasság kérdésével kapcsolatos vita is.

A püspökök és lelkészek egy része támogatja az azonos neműek házasságát, sőt már

a gyakorlatban is áldásukat adták ezekre a frigyekre, azonban az egyház hivatalos nézete szerint a házasság egy férfi és egy nő szövetsége. Pál apostol tanítása nemcsak a férfi és nő közötti házasság védelméről szól, hanem arról is, hogyan üdvözülni az ember, hogyan lesz örök élete. Ha Isten ígéjének a bűnről szóló tanítását elvetjük, akkor a keresztyén hit magja, vagyis Jézusnak a kereszten mindenki bűnéért hozott áldozata kiüresedik.

– Keresztyénként korábban beleütközött-e már a szólásszabadsággal kapcsolatos akadályokba?

– Voltak korlátozások, etnikai kérdésekben különösen, de ez az első eset, hogy keresztyénként kell ezt megtapasztalnom. Finnországban a bíróság először dönt arról, hogy a Biblia verseire való hivatkozás bűncselekménynek minősülhet-e, illetve kerülhetünk-e a Biblia és a vallási meggyőződésünk miatt bíróság elé. Tehát az esetem precedensértékű Finnországban és egész Európában. Ez példa nélkül való, történelmi pillanat.

– Az eljárás folytatását február 14-re halasztották. Mire számít? Hogyan tovább?

– A per folytatódik, és onnantól még négy hét, amíg megszületik az ítélet, így márciusig várnom kell. Természetesen reménykedem, hogy győzünk, és ez a győzelem garatální fogja a szólás és a vallás szabadságát a társadalmunkban. Többször elmondtam azonban, bármi legyen a bíróság döntése, nem fogok meghátrálni, nem adom fel a meggyőződésemet, ki fogok állni amellett, amit a Biblia tanít, mert vannak olyan kérdések, amelyeknek örökkévaló következményük van, amelyek túlmutatnak az élet határain. Kész vagyok megvédeni a szólás- és vallásszabadságot, amilyen mértékben ez szükséges. A keresztyének a történelem során a legkülönbözőbb helyzeteket élték át: voltak békés időszakok, majd üldöztetés. Minden alkalommal ugyanazzal a próbatétellel állunk szemben: tudunk-e bízni, Jézust megvallani? A Bibliánk is ugyanaz, Urunk sem változott. Motivációm a keresztyén értékek védelmére a Szentírásból fakad, egyben szeretnék hatást gyakorolni társadalmunkra, hiszen a keresztyén hiten alapuló meggyőződés több, mint felszínes vélemény. Az első keresztyének nem tagadták meg hitüket, amikor az oroszok elé vetették őket. Miért kellene megtagadnom a hitemet egy tárgyalóteremben? Európában posztkeresztyén kultúrában élünk, ezért fontos, hogy támogassuk egymást, mert egy hájban evezünk, bárhol legyünk is.

– Nehéz folyamatosan összűzben élni, dolgozni. Hogyan támogatja a családja, különösen a férje ezekben a nehéz időkben?

– Nagyon boldog vagyok, hogy olyan férjem lehet, aki mellettem áll, és természetesen ott ült velem a tárgyalóteremben, ahogy

PÄIVI RÄSÄNEN orvos végzettségű politikus, 1995 óta képviselő a finn parlamentben, 2004–2015 között a keresztyéndemokraták elnöke, 2011-től 2015-ig belügyminiszter. Pályafutása során eddig hét könyvet írt, néhányat közülük angol és magyar nyelvre is lefordítottak. Férje, Niilo Räsänen a teológia doktora, lelkész, öt felnőtt gyermekük van.

az egyik fiam is. Öt felnőtt gyermekem mind lelkesen támogat. A történelem során az ébredések idején több keresztyén szervezetet alapítottak, így többek között a Finn Evangélikus Missziót, amelynek a férjemmel, Niilóval együtt tagjai vagyunk. Férjem a Finn Evangélikus Missziói Főiskola igazgatója, és tagja az egyház zsinatának is. Ő is harcol a Biblia igazságaiért és a szabadságáért minden fórumon.

– A tárgyalóteremben hogyan segít az Istenbe vetett hite?

– Nagyon feszült voltam a tárgyalás előtt, nem tudtam aludni éjszaka. Isten gyakran tesz bennünket gyengévé, hogy meg tudja mutatni az erejét. A békéje, amely minden értelmet meghalad, megőrzi a szívet és a gondolatokat Krisztus Jézusban. Magam is meg voltam lepődve, mennyire mély nyugalom szállta meg a lelkemet és az értelmemet. Sőt, nagyon mély öröm is átjárt. Ugyanezt éreztem a hosszú rendőrségi vallatások alatt is: kitüntetett vagyok, hogy vallatóimmal szemben ülhetek és bizonyoságot tehetek Jézusról. Úgyhogy, újra mondom, ami velem történik, kiváltság. Megtiszteltetés, hogy ebben a helyzetben lehettek, hogy harcolhatok és védelmezhetem a szólás- és vallásszabadságot, amely nemcsak a keresztyéneknek fontos, hanem mindenkinek a finn társadalomban, hiszen a demokrácia alapköve a szólásszabadság. Rendkívüli eredménynek tartom továbbá, hogy a tárgyalás napján lehetőségem volt élő adásban beszélni a Biblia alaptanításairól, Jézusról, aki megszerezte a bűnbocsánatot az ember számára, mindenki számára, a homoszexuálisok számára is. Ezt az élő adást minden egyes finn állampolgár követhette.

– Hogyan imádkozhatnak önért a magyar keresztyének?

– Öröm számomra, hogy sok magyar keresztyén kerest meg, és tudom, hogy imádkoznak értem és a családomért. Nemsokára megszületik a tizedik unokám. Kérem, abban hordozzanak engem, hogy amikor a tárgyalóteremben vagyok vagy a média faggat, legyen bölcsességem. Hiszem, hogy amikor Isten imára indítja az embereket, akkor valami jót fog tenni. Imádkozunk azért, hogy az ügyem és a körülötte levő nyilvánosság felgyújtsa a keresztyéneket, bátorítsa őket arra, hogy beszéljenek a hitükről, így sok ember jöhessen Jézushoz, a homoszexuális emberek is.

WEBERNÉ ZSIKAI MÁRIA, REFORMATUS.HU

A 79 éve történt doni katasztrófára emlékeztek

Imahetet záró istentiszteleten a doni hősökre emlékeztek a Szatmár-Németi Református Egyházközség és a Szent István Kör szervezésében. Igét hirdetett Sipos Miklós, a gyülekezet nyugalmazott lelkipásztora, előadást tartott Póti Eduárd történelemtanár, a Szatmár-németi Református Gimnázium igazgatója.

Sipos Miklós igehirdetésében elmondta: a bölcsket (az ő útjukról szolt az imahét) az Úristen küldte el egy másik úton, előbb, hogy megkeressék a megszületett Jézust, s aztán végig Isten parancsát teljesítették. Alkalmask voltak arra, hogy döntéseikkel megmentsek Jézus életét. A bölcsök még akkor is hallgattak Isten szavára, amikor még nem tudták, hogy annak mi a lényege.

Kiss József lelkipásztor köszöntését követően Póti Eduárd történelemtanár mondott emlékbeszédet. Hangsúlyozta, hogy 79 évvel ezelőtt egy olyan katasztrófa történt, melyre a magyar hadtörténetben nincs példa. A frontra 207-208 ezer katonát küldtek ki.

Ma is vitatják a történészek, hogy ki és hol hibázott, meghalni küldték-e a katonákat a frontra, vagy egy jó katonai tervvel jobb kiemetele is lehetett volna a hadműveletnek.

A Don-kanyari tragédiára emlékezve, úgy érzem, jogosan tevődik fel a kérdés: azok, akik napjainkban háborút akarnak indítani, emlékeznek-e a világháború szörnyűségeire, az időkre, amikor egy egész ország minden települése gyászolt? Ennek fényében emlékezzünk a doni borzalomra, amikor a 2. magyar hadsereg egyes források szerint több mint 140 ezer katonája vált a háború áldozatává. Tisztelet a hősöknek! – fogalmazott közösségi oldalán Magyar Lóránd parlamenti képviselő.

REFSZATMAR.EU

Lelkészváltások a Szamosardói Református Egyházközségben az utóbbi háromnegyed évszázadban

„Mert akik jól szolgálnak, szép tisztességet szereznek magoknak...” (1Tim 3,13)

Negyvenkét éves aktív lelkipásztori szolgálatomból négy évtizedet a nagybányai egyházmegyében töltöttem. Két évet nagybánya-alsófernezei segédlelkészként, harminchetet koltókatalini parókusként.

Ez idő alatt egyházmegyénk mindegyik anya- és leányegyházközségében, valamint szörványában alkalmam nyílt Isten igéjének hirdetésére (számszerűsítve: 19 anya-, 1 társ-, 11 leány- és 9 szörványegyházközségben).

Szívemhez mindegyik közösség közel állt Szamoscikótól Borsafüredig (e két, az egyházmegye legszélén elhelyezkedő település között 170 km a távolság).

Az, hogy ez alkalommal számomra Szamosardó kerül fókuszba, ottani kollégám nyugdíjba vonulásának, néhány múltbeli eseménynek, s ahogy a címben megfogalmaztam, egykori általam ismert ardói papoknak köszönhető.

ÜZENŐ EMLÉKEK

Ami a hajdani eseményeket illeti, személyes élményeket szeretnék felidézni.

A gótikus templomok egyik gyöngyszeméhez 1958-ban az ardóiak egy tornyot építenek, az északi sarkáról lebontott támpillér helyére. A felszentelési ünnepségre apám engem is elvitt. Nyolcéves kislúként tágra nyílt szemmel néztem az égre meredő „csillagtornyú Siont”.

Aztán teltek az évek, s immáron teológusként állhattam egy nyári vasárnap az „ékszerdoboz” szószékén.

Végül egy olyan esetet szeretnék megemlíteni, amely a Szamosardóhoz tartozó, egykor szebb napokat látott Szamosújlak szörványgyülekezetéhez kötődik. 1974 karácsonyán, Módi Pál szamosardói lelkipásztor halála után Szablyár Kornél esperes engem küldött ki az ünnepekre. Karácsony másodnapján szolgáltam Szamosújlakon. Megrendítő látvány fogadott. Az elmúlás felé haladó közösség (mára mindössze 18 lelket számlál) kicsiny, paticsfalú templomának mennyezetén át a kék eget láttam. Ekkor fogalmazódott meg bennem először a felismerés, hogy a szörványosodás sok gyülekezet halálát vetíti előre (lásd Kolozsvár felé haladva az ilondai rogyadozó templomot). Szamosújlakon is addig szólal meg a templom egyszál hangja, amíg az utolsó reformátust is ki nem kísérik a temetőbe.

Nos, ami a lelkészváltásokat illeti, három szamosardói lelkipásztorral szolgálhattam együtt nyugdíjazásomig. Távol áll tőlem, hogy minősíteni kívánám őket. Pusztán arra szorítokozom, hogy külső, látható építőmunkájukból néhány példát felsoroljak.

ÉPÍTŐ LEKIPÁSZTOR

A már említett Módi Pálban tekintélyt parancsoló időszolgatársat ismertem meg, aki atyai szeretettel viszonyult hozzám, kezdő teológushoz, majd a pályán elinduló segédlelkészhez. Jótanácsai sokat jelentettek, amikor kérdéseimmel hozzá fordultam. Jó néhány olyan íratlan szabályt tanultam meg tőle, melyek hozzásegítettek hivatásom kiteljesítéséhez.

Építő lelkészként tartottam őt számon. Ahogy már szó volt róla, irányításával épült

meg a torony, illetve az ő idejében emelték az impozáns lelkipásztori lakást. A magyar művelődés szolgálatába kívánta állítani az ő idejében épített kultúrotthont.

Akár példaértékűnek tekinthető az a gesztus, melyet vezetésével Szamosardó református magyar népe tett: számottevő anyagi támogatást nyújtottak a településen élő pár tucat román ortodox hívőnek templomuk megépítéséhez. Negyvenegy évi hűséges szolgálat után hívta magához teremő Ura.

ÉRTELMIÉGI ÖRÖKSÉG

Őt Molnár Kálmán követte, akit Sülemedről hívott meg a gyülekezet. Számomra azért is fontos személye, mert szilágycsei segédlelkészként nagy hatást gyakorolt reám, amikor konfirmációra készültem. Egy évtizeddel később szolgatársak lettünk. Nagyra értékeltem a magyar irodalomban való jártasságát; hatalmas könyvtárat sikerült összegyűjtenie, benne akkor már tiltólistán szereplő kötetekkel. Tekintélye ma is megkérdőjelezhetetlen értelmiségi körökben. Kapcsolatrendszere a hozzá hasonlóan gondolkodókkal kiterjedt. Rajta keresztül ismerhettem meg Horváth Bélát, a Kolozsvári Magyar Színház egykori igazgatóját, Banner Zoltán újságíró-művészettörténészt, Csép Sándor televíziós szerkesztőt, Madarász Katalin népdal- és nótaénekest, hogy csak néhány kimagasló nevet említsek. A Bannerrel való kapcsolatának eredménye volt egy nagyszerű pódiumműsor Arany és Petőfi költészetéből Szamosardón és Koltón. Igaz, ezt követően aztán sorstársak is lettünk, ugyanis a „szervek” nemcsak őt, hanem engem is még szorosabb megfigyelés alá vontak. (Folytatás a 15. oldalon)

Lelkészváltások...

(Folytatás a 14. oldalról)

Legmaradandóbb kezdeményezése volt a templombelső bútorzatának teljes felújítása egy új karzat kialakításával. A magyaros motívumokkal elkészített asztalosmunka két helyi mester, Nagy István és Vicsai Miklós szakértelmét dicséri. Még említést érdemel, hogy szolgálata idején a szamosújlaki templomon állagmegőrzést végeztek. Molnár Kálmán 1988-ban egykori segédlelkésszé helyére, Szilágycsehre nyert meghívást; nyugdíjasként jelenleg is ott él.

GYÜMÖLCSŐZŐ REND

Őt 1989-től Tóbiás Tibor követte. Vele nyugdíjazásomig negyedszázadot dolgoztam együtt. Mint minden lelkipásztor életében, szolgálatában, az övében is voltak hullámhegyek és hullámvölgyek is. Kettőnk kapcsolatában is előfordultak tisztázásra váró kérdések, de ezeket mindig sikerült megoldanunk. Tényként kell leírnom, hogy szervezésével, irányításával maradandó értékeket teremtett a gyülekezetben.

Megépült egy gyülekezeti ház. Holland kapcsolat révén pedig az egészségügyi központ (Bethesda ház). Elkészült a temetőben a ravatalozó. A templomi feljáratok új köntösbe öltöztek. Impozáns kerítés emeli a rusztikus lelkipásztori lakás látványát. Az első és második világháborúban elesett ardói hősök emlékére kegyeleti helyet alakítottak ki.

Szívén viselte a szamosújlaki templom sorsát is. Az anyaegyházközség hathatós támogatásával kívül-belül felújították az Úr hajlékát. Szívet melengető látványt nyújt a főúton Szilágycsehből Nagybányára utazónak az elmúlással dacoló, fehér falú kicsiny templom. Amint már jeleztem, 25 évig voltunk szolgatársak a nagybányai egyházmegyében, ahol számvevőként közegyházi tisztséget is betöltött. Esperesként nagyra értékeltem rendszeretét lelkési hivatalában és környezetében.

Feleségével, aki kántorként szolgált mellette, január elsején nyugdíjba vonultak. Két fiúgyermekük vallásánarként, illetve lelkipásztorként az Úr szőlőskertjében tevékenykedik. Lelkipásztor fia esperesi tisztséget tölt be az Aradi Református Egyházmegyében.

Nyugdíjba vonulásuk alkalmából az egész egyházmegye nevében Isten áldását kérjük életükre.

VARGA KÁROLY GONDOLATAI

Nekrológ Páll András halálára

Szülőfaluja, Hosszúmező templomából kísértük utolsó földi útjára 2022. január 25-én Páll András Imre nyugalmazott református lelkipásztort.

Vírasszóján Kiss Szabolcs apai lelkipásztor, temetésén Gellén Sándor, a nagybányai egyházmegye lelkipásztor-esperese, a temetőben egykori évfolyamtársa, Keresztes Nagy Imre János nyugalmazott lelkipásztor szolgált.

A száraz tényeken túl említést érdemelnek életének főbb eseményei, különös tekintettel lelkipásztori tevékenységére nézve.

ÍGÉRETES KEZDET

1955. október 6-án született. Az elemi és általános iskolát szülőfalujában, a gimnáziumot Máramarosszigeten végezte. 1974-ben felvételizett a Kolozsvári Egyetemi Fokú Egyesítés Protestáns Teológiai Intézet református karára. Ősztől be kellett vonulnia katonának, ezért tanulmányait csak 1975-ben kezdte el.

Az egyetemi évek alatt tanulásban mindig az elsők között volt. 1979-ben végzett. Két év segédlelkészség után, melyet a szatmári Lánocs templomban teljesített, a szatmári egyházmegyéhez tartozó aranyosmeggyesgörbedi gyülekezetbe nyert kinevezést. 1983-ban családot alapított. Házasságukat Isten egy fiú- és két leánygyermekkel áldotta meg. Tizenhét évet szolgált az Úr szőlőskertjében. Évfolyamtársának állítása szerint igehirdetéseit nagyon komolyan vette. Ha helyettesítésre felkérték, örömmel állt más szövegekre is. Ment, ha kellett, kerékpárral, vonattal, autóbusszal, mert a gépkocsi még nem volt „természetes velejárója” a papi létformának. Úgy emlékszem rá, mint aki verselt is. Találkozásaink rendjén gyakran megmutatta egy-egy költeményét.

Aztán élete egy adott ponton zátonyra futott. 1998-ban betegnyugdíjba vonult Hosszúmezőre. Életének utolsó esztendejét egy Aranyosmeggyeshez tartozó rehabilitációs intézetben töltötte, ahol visszaadta lelkét Teremtőjének.

„EGYMÁS TERHÉT HORDOZZÁTOK?”

A temetésről hazafelé utazva néhány gondolat foglalkoztatott vele kapcsolatban. Eszembe jutott Shakespeare Julius Caesar című drámájából Antonius – Caesar temetésén

elhangzott – gyászbeszédének egy mondata: „Temetni jöttem Caesart, nem dicsérni.” Ez pedig annak kapcsán villant be, hogy a szolgatárs életében egy adott pillanatban bekövetkezett törés reá nézve haláláig válságos időszakot hozott. Nem kívánok sem dicsérni, sem ítéletet mondani, legkevésbé kegyelet-sértő lenni.

Pusztán arról van szó, hogy közel fél évszázados lelkipásztori szolgálatom alatt tucatnál is több derékba tört papi étellel találkoztam, s így önmagamnak is felteszem a kérdést: Vajon kellő időben megtettünk-e mindent a krisztusi parancs érvényesítéséért? „Egymás terhét hordozzátok!”

Ez nem mindig anyagi teherhordozást jelent! Olyan megrázóan és tudományos alaposággal tudunk előadást tartani egymás lelkigondozásáról, a ma egyre „divatosabb” kiégésről, a másokra való minimális odafigyelésről. Márpedig egy angol teológus intelme komoly figyelmeztetés e témában: „...életed minden idejében hirdesd az ígét, s ha lehet, szavakkal is!”

Tudom én, hogy az érintett félnek is partnernek kell lenni a folyamatban. Viszont úgy érzem, összefogással már a baj észlelésekor lehetne eredményt elérni. Egyházmegyénkben – név nélkül – erre is volt példa.

Ha valami az elmúlt harminc évben futótűzként terjedt, az nem más, mint amit Konrad Lorenz magatartáskutató „A civilizált emberiség nyolc halálos bűne” egyikeként így nevesít: „az érzelmek fagyhalála”. Ezt a jelenséget így határozza meg: „...az érzelmi fagyhalál» különösen azokat az örömeket és fájdalmakat fenyegeti, melyek társas kapcsolatainkat – házastársunkhoz, gyermekeinkhez, szüleinkhez, rokonainkhoz, barátainkhoz való kötődésünket – jellemzik.”

Ez a felismerés még inkább felerősödött bennem, amikor azt láttam, mindössze három lelkipásztor érezte, hogy meg kell állnia András szolgatársunk koporsója mellett, ha már életében nem tudtunk úgy mellé állni, ahogy ez bibliai alapon is elvárható lett volna.

A csípős januári délután alkonyba hajlott, amikor autómmal a garázsba begurultam.

Gondolataimat a régi fejfáinkon található betűszóval zártam – ABFRA, András, a boldog feltámadás reménysége alatt nyugodj békében!

VARGA KÁROLY

Könyv a magunkban hordozott múltról

Szinte észrevétlenül hordozzuk magunkban a múlt terheit. Jelenünket és terveinket is megterheli mindaz, ami egyszer, a letűnt időben életünk része lett, és az idő múlásával is képtelenek vagyunk elszakadni tőle. Visszük magunkkal. Mint egy nekívánt, hozzánk ragadt, velünk egygő vált koloncot.

Kormányos Ildikó regényében emberi sorsok találkoznak. Először csak egyvalakit látunk, az önmagára figyelő modern embert. Aztán szép lassan felsorakoznak mellette ismeretlen életutak. Párhuzamosan ismerjük meg a több szálon futó cselekmény szereplőit. Múlt és jelen találkozik. Fikció és személyes emlékek. Az egyedülletbe menekült ember pedig szép lassan megnyitja a jó alaposan bereteszelt ajtót mások előtt.

Emberi sorsokat látunk hát, melyek nyomán egyszerre rádöbbenünk: hiszen ezek mi vagyunk. Vagy akár mi is lehetnénk. Hiszen a mi történetünk is valami hasonló. Szép remények, nehéz indulások, fájdalmas csalódások, megtorpanások és újrakezdekések.

Időnként azonban az élet mégis kegyes hozzánk, és visszaad valamit abból a sokból, amit elvett tőlünk. Ezért is könnyű ezzel a történettel azonosulnunk, mert lépten-nyomon úgy érezzük, a mi életünkben is tartalmaz egy-egy fontos részletet, szálat, eseményt. Amit elrejtettünk, mert fájt. Pedig jó lett volna megbeszélni, kibeszélni, átgondolni, megválaszolni ezeket a fájó élet-részleteket is.

Vajon sikerül-e megbirkóznunk múltunk óriási árnyaival? Ki tudjuk-e végre mondani mi is: az ügy lezárva? Tudjuk-e úgy élni tovább életünket, úgy tervezni holnapunkat, hogy lelkiünk megtalálta a rég keresett válaszokat, elengedte a túl sokat is magunkkal hordozott fájdalmakat? Nehéz kérdések ezek, de érdekeltek vagyunk a válasz megfogalmazásában és megtalálásában.

Ezért tartunk a szerzővel, hátha a könyv végére érve mi is kimondhatjuk a választ: az ügy lezárva.

(Kormányos Ildikó: Az ügy lezárva. Különös történetek. Tortoma Kiadó, 2021. Erdelyikonv.hu)

FÁBIÁN TIBOR

Nemzetünkhöz méltó értékrend

Gondolatok a 2022. április 3-i magyarországi országgyűlési választások elé

„...azt tette, amit én helyesnek látok.” (1Kir 14,8)

Magyarország választásra készül, s hála a történelem Urának a kényszerű határokon kívül rekedteknek is szavazati jogot biztosít állampolgárságuk révén. Nemcsak jogot nyertünk, hanem kötelességet is, de mindkettőt áldásnak kell tekintenünk. Nemzetünk olyan család lett, amely nem nagyhatalmak által megrajzolt határok között él csonkán, hanem kiegészült a világban szétszóródott nemzetrészekkel. Köszönet jár ezért az Orbán Viktor miniszterelnök úr vezette Fidesz-KDNP-kormányának.

Isten a kiválasztott népe sorsát úgy irányította, hogy visszatekintett a megtett útra, és emlékeztette őket. Ilyen alkalom volt Dávid példaértékű szolgálatának a felmutatása. Emberi tévedései ellenére „azt tette, amit én helyesnek látok”.

Isten az értékrendet a zsolttáros ember munkájában határozta meg. Nagy hibát követnénk el, ha nemzetünk sorsának utóbbi néhány évét figyelmen kívül hagynánk. Köszönettel rögzítjük magunk és utódaink emlékezetébe, hogy a mögöttünk eltelt 12 esztendő páratlan eredményeket hozott. Az EP megvesztegetett bürokratáinak támadásai között, baloldról oldalgó szélhámosok mellett, a magyarság belső megosztó árulóinak megfélemezésével is szerte a világban küzdő nemzeti és keresztény kormány győzött. Még

a világvárvány sem árthatott annak a nemzetnek, amelynek világhírű tudósai vannak, gazdasági szaktekintélyei és nemzetéért szolgáló politikai elitje.

Sajnálattal és mélyeséges felháborodással tekintjük azokat, akik nemzetünk életét még mindig kísérleti terepnek gondolják. Kísérleteznek bukott ideológiák és hatalmak visszacsábításával. Elegünk van a bukott kommunizusból és az új kommunistákból, nem kell több sorscsapás új sorosok hazárd játéka szerint, és márkásnak hazudott zajoknak sem hihetünk.

Semmi sem kell, ami nem eredeti nemzeti és megpróbált keresztény. Különbséget kell tennünk, mi az eredeti nemzeti, és mi az, ami annak álcázza magát. Hangzatos elnevezések mögött rejtőzik a nemzetárulás, hízog testvéri mosolyok mögött van a nemzeti tudat felszámolása új internacionálé ördögi oltárán.

A mi feladatunk most csak annyi, és ez nem sok, de annál inkább lényeges, hogy szavazatunkat küldjük el. Regisztráljon az, aki még nem tette, pontosítsa adatait, akinek változtak. Állítsuk ki a szavazólaponkat helyesen, ha valamit nem tudunk, kérdezzük meg akár lelkeszeinket is.

Nemzetünk ígérete az, hogy előre fog haladni, és nem hátra! Ez akkor is így lesz, ha sajnos még mindig maradnak néhányan a hátralépegetők szegényteljes táborában.

CSÚRY ISTVÁN PÜSPÖK

Fricska – Gyermekparancsolat

A vasárnapi iskola tanítója az öt-hat éveseknek tartott órát a tízparancsolatról. „Van-e olyan parancsolat, amely arról szól, hogyan kell bánni a testvérünkkel?” Egy kisfiú, akinek öt testvére is volt, gyorsan válaszolt: „Én tudom. Így hangzik: Ne ölj!” Amikor vége lett a foglalkozásnak, két fiú lökdödni kezdte egymást. A tanító közbeavatkozott: „Nem

most beszélünk az arany szabályról? Amit szeretnéd, hogy veled tegyenek, te is azt tedd a másikkal.” Az egyik fiú így válaszolt a tanítónak: „Igen, ismerjük az arany szabályt. De ő kezdte el. Én csak azt tettem, amit ő szeretett volna velem tenni.”

Azzal, hogy szeretem a szeretetlent, engem szerethetővé tettél.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő: Ghittea-Szabó József Levente. Hírszerkesztő: Tokár Sándor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó.

Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Dr. Békefy Lajos, Erdei-Árva István Béla, Fábrián Tibor, Tokár Sándor, Tötös Beáta, Wagner Erik. Szerkesztőségünk postacíme: BH-410202 Nagyvárád, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0765-926002, 0259-435386. E-mail: harangszo.ujtag@gmail.com Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszoujsag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szebeni Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hivatalkon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező irásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.